

Kambja valla jäätmekava 2016-2020

Sisukord

1	Sissejuhatus.....	3
2	Üldosa	5
2.1	Kambja valla üldiseloomustus	5
2.1.1	Asukoht.....	5
2.1.2	Rahvastik.....	5
2.1.3	Elamumajandus	6
2.1.4	Ettevõtlus.....	6
2.1.5	Looduskeskkond	7
2.2	Jäätmemajanduse õiguslikud alused	7
2.2.1	Euroopa Liidu õigusaktid	7
2.2.2	Eesti õigusaktid.....	8
2.2.3	Kambja valla jäätmekäitlusalased õigusaktid.....	9
2.3	Jäätmehoolduse arengudokumendid	9
2.3.1	Eesti keskkonnanstrateegia ja keskkonnategevuskava	9
2.3.2	Riigi jäätmekava 2014-2020	10
2.3.3	Kambja valla arengukava 2014-2021.....	10
2.4	Jäätmekava rakendamisega kaasnev keskkonnamõju	12
3	Jäätmekäitluse hetkeolukorra kirjeldus	13
3.1	Tekkivate jäätmete kogused liikide ja päritolu kaupa	13
3.1.1	Olmejäätmed	13
3.1.2	Pakendijäätmed	15
3.1.3	Biologunevad jäätmed.....	17
3.1.4	Ehitus- ja lammutusjäätmed.....	18
3.1.5	Ohtlikud jäätmed.....	19
3.1.6	Romusõidukid ja vanarehvid	20
3.1.7	Elektri- ja elektroonikaseadmed.....	20
3.1.8	Tervishoiu- ja veterinaarteenuste jäätmed	21
3.2	Jäätmete kogumine ja käitlus	22
3.3	Jäätmemajanduse korraldamine ja rahastamine	22
3.3.1	Jäätmemajanduse korraldamine	22
3.3.2	Korraldatud jäätmevedu.....	23
3.3.3	Jäätmehoolduse rahastamine	23
3.4	Andmed suletud prügilate ning jääkreostusobjektide kohta	24
3.5	Kambja valla jäätmekava 2009-2014 eesmärkide täitmise analüüs.....	24

4	Planeerimine	27
4.1	Hinnang jäätmevoogude arengule tulevikus	27
4.2	Eesmärkide seadmine	27
5	Tegevuskava	28
5.1	Kogumissüsteemide valik	28
5.2	Kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatava jäätmeveo arendamine, sealhulgas korraldatud jäätmeveo piirkonna määramine	28
5.3	Vajalike jäätmehooldusrajatiste kindlaksmääramine.....	28
5.4	Jäätmete liigiti kogumise ja sortimise arendamine koos tähtaegadega konkreetsete jäätmeliikide kaupa	29
5.4.1	Biojätmed.....	29
5.4.2	Pakendijätmed	29
5.4.3	Probleemtoodetest tekkinud jätmed ja ohtlikud jätmed	29
5.4.4	Suurjätmed	29
5.4.5	Ehitus- ja lammutusjätmed.....	30
5.4.6	Taaskasutuse arendamine ja liigiti kogutud jäätmete vastuvõtutingimuste parandamine 30	
5.4.7	Maastikupilti kahjustavate hoonete lammutamine	30
5.5	Teavituskampaaniad	30
5.6	Jäätmehoolduse rahastamine	0
6	Kokkuvõte.....	0
	Kasutatud materjalid	1
	Lisa 1. Kambja vallas tekkinud jätmed jäätmeliikide lõikes ettevõtete ja majapidamiste kaupa 2011. - 2014. a jäätmearuannete andmetel (tonnides)	3

1 Sissejuhatus

Kambja valla jäätmekava 2016-2020 (edaspidi jäätmekava) on kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava osa, mis käsitleb Kambja valla jäätmehoolduse arendamist. Jäätmekava koostamisel võetakse arvesse peamiselt valla arengukavas ja kehtivas Riigi jäätmekavas sätestatud ning toetatakse jäätmeseaduses sätestatule.

Jäätmekava koostati Kambja vallavalitsuse ametnike poolt. Käesolev jäätmekava on jätkuks 2009 a koostatud Kambja valla jäätmekavale 2009-2014.

Jäätmekava eesmärk on käsitleda jäätmehoolduse arendamist, sealjuures rõhutada seatud strateegilisi eesmärke, käsitleda nende saavutamiseks vajalikke meetmeid ning nende maksumust. Lisaks antakse ülevaade valla jäätmehoolduse hetkeolukorrast (sh ülevaade valla haldusterritooriumil tekkivate jäätmete liigi, koguse, päritolu ja käitluse kohta ning hinnang tuleviku jäätmevoogudest ja täiendavate jäätmerajatiste infrastruktuuri loomise vajaduse kohta), käsitletakse jäätmekäitluse alternatiive ning hinnatakse jäätmekäitluse eeldatavat keskkonnamõju.

Kambja valla jäätmekava vastab jäätmeseaduse § 39 lõikes 3 toodud nõuetele, sisaldades:

- 1) andmeid kavaga hõlmatud territooriumil tekkivate jäätmete liigi, koguse ja päritolu kohta ning hinnangut jäätmevoogude arengule tulevikus;
- 2) olemasolevate jäätmete kogumissüsteemide kirjeldust ning ülevaadet suurematest kõrvaldamis- ja taaskasutamisrajatistest;
- 3) ülevaadet vanaõli, ohtlike jäätmete ja muude jäätmevoogude, mille kohta on Euroopa Liidu tasandil kehtestatud eraldi regulatsioon, käitlemisest;
- 4) uute kogumissüsteemide, olemasolevate jäätmerajatiste sulgemise, täiendavate jäätmerajatiste infrastruktuuri ja sellega seotud investeeringute vajaduse hinnangut;
- 5) täiendavaid andmeid jäätmerajatiste infrastruktuuri loomise vajaduse korral tulevaste kõrvaldamis- ja taaskasutamisrajatiste asukoha ning nende võimsuse kohta;
- 6) üldise jäätmekäitluspoliitika kirjeldust, sealhulgas kavandatavate jäätmekäitlustehnoloogiate ja -meetodite või poliitika ülevaadet nende jäätmete osas, mille käitlemiseks on vaja võtta erimeetmeid;
- 7) jäätmekäitlusega seotud organisatsiooniliste aspektide ülevaadet, sealhulgas jäätmekäitlusega tegelevate avalik-õiguslike ja eraõiguslike isikute vahelise vastutuse jaotuse kirjeldust;
- 8) üldsusele või kindlale tarbijarühmale suunatud teadvustamis- ja teavitamiskampaaniate kasutamise ülevaadet;
- 9) andmeid minevikus saastunud jäätmekõrvaldamiskohtade ning nende korrastamiseks võetavate meetmete kohta;
- 10) valdkonna arengukava ja kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava rakendamisest keskkonnale avalduva mõju kirjeldust.

Lisaks käsitleb kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava jäätmeseaduse § 42 lõikes 2 sätestatud:

- 1) kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatava jäätmeveo arendamist tema haldusterritooriumil, sealhulgas korraldatud jäätmeveo piirkonna või piirkondade määramist;
- 2) jäätmete liigiti kogumise ja sortimise arendamist koos tähtaegadega konkreetsete jäätmeliikide kaupa;
- 3) jäätmehoolduse rahastamist.

Jäätmekava koostamise käigus analüüsi Kambja jäätmemajandust puudutavaid materjale ja varasemaid uuringuid. Töö seadusandliku baasi annavad Eestis kehtivad seadusandlikud aktid ning normdokumendid.

Kava käsitleb kõiki jäätmeliike, mis kuuluvad jäätmeseaduse reguleerimisalasse.

Käesolev jäätmekava ei saa olla lõplik ja paindumatu tegevuskava, vaid vajaduse korral muudetav strateegia. Muudatusi ning täpsustusi jäätmekavas võivad kaasa tuua lisauuringute või muu informatsiooni laekumisel ilmnevad hinnangute muutused olukorrale või tulevikutrendidele. Samuti võivad muutusi tuua kaasa prognoosimatud või raskesti prognoositavad muutused poliitilistes või majanduslikes sfäärides.

Kava realiseerimine sõltub lisaks Kambja vallas toimuvatele arengutele ka laiemalt üle-Eestilisest jäätmekäitluse alasest ja üldisest majandusarengust. Seetõttu tuleb käesolevat kava vaadelda dünaamilise dokumendina, mida tuleb perioodiliselt üle vaadata ja korrigeerida.

2 Üldosa

2.1 Kambja valla üldiseloostus

2.1.1 Asukoht

Kambja vald asub Tartumaa lõunaosas ning piirneb järgmiste valdadega: Valgamaalt Palupera ja Valgjärve, Põlvamaalt Kõlleste ja Vastse-Kuuste, Tartumaalt Haaslava, Ülenurme ja Nõo. Vallakeskus Kambja asub Tartu linnast 16 km kaugusel. Valda läbib Tartu-Petseri raudtee ning kolm olulist maanteed: Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa põhimaantee ning tugimaanteed Tatra-Otepää-Sangaste ja Põlva-Reola. Valla keskusest 12 km kaugusel asub Ülenurme lennujaam.

Vallas on 30 küla ja Kambja alevik (keskus). Valla pindala on 189,2 km² (6,3% Tartu maakonnast).

Joonis 1 Kambja valla paiknemine

2.1.2 Rahvastik

Kambja valla elanike arv on viimasel kümnendil sisserände tõttu kasvanud. Mõjuteguriks on selle puhul olnud lähedus Lõuna-Eesti keskusele, Tartu linnale, ning odavamad kinnisvara hinnad võrreldes Tartuga.

Tabel 1 Kambja valla elanike arv 2009-2014 asulate kaupa aasta lõpu seisuga

Asula nimi	Elanike arv					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aakaru küla	76	79	82	80	89	87
Ivaste küla	43	45	46	47	50	47
Kaatsi küla	55	55	57	63	72	82
Kambja alevik	723	700	707	703	685	676

Kammeri küla	69	69	76	77	77	77
Kavandu küla	36	43	43	54	56	55
Kodijärve küla	70	71	67	66	61	62
Kullaga küla	39	49	52	52	60	54
Kõrkküla	19	17	16	15	16	15
Lalli küla	113	112	116	118	127	132
Madise küla	27	32	32	35	29	32
Mäeküla	69	75	75	74	74	73
Oomiste küla	18	23	28	28	30	29
Paali küla	57	54	53	54	54	55
Palumäe küla	28	28	30	29	34	37
Pangodi küla	92	98	102	102	98	97
Pulli küla	36	35	42	49	46	54
Pühi küla	83	87	82	85	82	78
Raanitsa küla	45	49	47	48	48	47
Rebase küla	110	122	125	114	118	122
Reolasoo küla	17	20	21	20	19	22
Riiviku küla	16	16	16	15	18	20
Sipe küla	56	50	54	63	68	60
Sirvaku küla	61	66	71	74	66	68
Sulu küla	34	44	43	42	41	41
Suure-Kambja küla	86	86	91	94	93	97
Talvikese küla	30	30	27	25	24	26
Tatra küla	32	28	30	34	35	38
Vana-Kuuste küla	264	261	258	262	254	251
Virulase küla	49	44	45	43	43	39
Visnapuu küla	30	32	33	35	32	31
KOVtäpsusega	12	15	14	14	14	16
KOKKU	2495	2535	2581	2614	2615	2620

Kambja vallas on tööealiste (16-65 a) elanike arv kokku 1715 (65% elanikkonnast; 910 meest ja 805 naist). Neist 240 on töövõimetuspensionärid. Töötute aastakeskmise arv oli 2014 a 48 ja antud näitaja on viimasel viiel aastal pidevalt langenud (01.01.2015 a seisuga stat.ee).

2.1.3 Elamumajandus

Valla territooriumil on 1057 elumaja, millest 33 on korterelamud kokku 316 korteriga (Kambja valla arengukava). Korteralamud asuvad tõmbekeskustes: Kambjas 13 korterelamut 202 korteriga ja Vana-Kuustes 5 elamut 38 korteriga. Külades on üksikud korterelamud enamasti endistes tootmiskeskustes. Suvilate (endiste suvilakooperatiivide elamud) arv küündib 160-ni. Endisi suvilaid on hakatud kasutama aastaringseks elamiseks, mis omakorda on suurendanud valla elanike arvu. Ühepereelamuid on Kambja vallas kokku 846.

Atraktiivne loodus ja Tartu lähedus on hoogustanud ka uuselamute rajamist hajaasustusse. 2010. a väljastas vallavalitsus 8 ehitusluba üksikelamu ehitamiseks ja rekonstrueerimiseks, 2011. a väljastati selliseid ehituslubasid 17, 2012. a 7 ja 2013. väljastatud 9 ehitusluba ja 2014. a väljastati 8 ehitusluba.

Kambja vallas on kokku 5 haridusasutust: kolm kooli (Kambja Põhikool, Unipiha Algkool, Kammeri Kool), lasteaed-põhikool (Kuuste Kool) ning lasteaed (Kambja Lasteaed Mesimumm).

2.1.4 Ettevõtlus

Kambja valla ettevõtluse arengut toetavaks teguriks on soodne geograafiline asend - Tartu linna lähedus. Tänu heale ühistranspordiühendusele Tartuga on võimalik vallaelanikel Tartus tööl käia.

Statistikaameti andmetel oli 2014. a seisuga vallas registreeritud 217 ettevõtet. Kõige enam on mikroettevõtteid (209). Ettevõtluses on enim arenenud ja töökohti pakkuvateks valdkondadeks puidutöötlemine, metsavarumine, põllumajandus, autoremont, transporditeenused, ehitus.

Suuremad vallas tegutsevad ettevõtted on AS Reola Gaas (töötajaid 26), puidutöötluste OÜ Trives, (töötajaid 42), leivalinnast tootev Estonian Malt OÜ (töötajaid 10), transporditeenuseid pakkuv OÜ Land-Trans (töötajaid 12).

Vallas on 4 kauplust ja 4 toitlustusettevõtet, AS-i Eesti Posti kontor ja tankla. Majutusettevõtted on Kambja hotell, Tõllaratta puhkemaja, Tatra puhkemaja, Truu puhketalu, Kaasiku puhkemaja ja Lättemaa seikluspark ja puhkemaja. Suuremad põllumajandusega tegelevad ettevõtted on Kavastu Põld OÜ, OÜ Tatramäe, Rummi OÜ, Nurmekunda talu, Andre talu ja OÜ Porijõe.

Vallas on väljastatud üks jäätmeluba (nr L:JÄ/320809) Reola Gaas AS-ile .

2.1.5 Looduskeskkond

Kambja valla territoorium jääb Kõrg-Eesti alale, mis vabanes mandrijääst varem kui Madal-Eesti piirkond. Maastikuliselt asub vald Otepää kõrgustikust ida pool. Siinsele maastikule on iseloomulikud vahelduvad mäed ja orud, milles asuvad järved või soostunud alad. Kohati leidub vööri (Kõstrimäed) ja küllaltki järskude nõlvadega lavakõrgendikke. Valla põhjaosa läbivad Tatra lammiorud. Kõrgused ja maapinna liigendatus suurenevad kirdest edelasse. Absoluutkõrgused jäävad 45 ja 190 m vahele. Mets katab valla territooriumist ligikaudu 40%.

Kambja vald on järvederohke. Järvedest suuremad on Pangodi, Kivijärv ja Matsijärv. Pangodi järv on olnud läbi aastakümnete üheks Lõuna-Eesti soositumaks puhkepaigaks ning valla perspektiive arvestades jääb selleks ka edaspidi. Vallas on ka mitmeid jõgesid. Suurimad neist on Porijõgi, Peeda jõgi, Tatra jõgi, Idaoja ja Luhasoo oja.

Kambja vallas asuvad või vallaga piirnevad avalikud veekogud, millel on piirangud tulenevalt looduskaitseesadusest: Porijõgi, Peeda jõgi, Tatra jõgi, Idaoja, Mõra jõgi, Liudsepa peakraav, Pangodi järv, Kodijärv (Väike Kodijärv), Kivijärv (Suur Kodijärv), Matsijärv (Kavandu suurjärv), Kambja järv, Suure-Kambja paisjärv, Peeda paisjärv, Sipe peakraav.

Lisaks avalikele veekogudele asuvad Kambja vallas Lubja oja, Luhasoo oja, Aksi oja, Illi oja, Leinasoo peakraav, Luhasoo oja, Maaritsa oja, Sulaoja, Mõra jõgi, Pikkjärv (pindala 1,58 ha), Savijärv (pindala 1,53 ha), Pugu järv (pindala 2,07 ha), Jursajärv (pindala 2,0 ha), Küti järv (pindala 3,22 ha), Kutsika järv, Ojasaare järv, Tatra veskijärv, Tedre järv ja kümme allikat.

Kambja valla territooriumil asuvad järgmised kaitsealused maa-alad ja looduse üksikobjektid: Pangodi maastikukaitseala, Peeda jõe - Idaoja hoiuala, Suure-Kambja mõisapark, Vana-Kuuste mõisapark, Kammeri park, Kodijärve park, Kambja mänd, Ristimänd, Kodijärve pärnad, Tatra kollase kiviriku püsielupaik, Sinise kopsurohu püsielupaik, Kullaga kápaliste püsielupaik. Lisaks seitse vääriselupaika ja kolm väike konnakotka püsielupaika. Natura 2000 võrgustikku kuuluvad alad on Peeda jõe loodusala, Pangodi loodusala.

2.2 Jäätmemajanduse õiguslikud alused

Kambja valla jäätmekava tugineb mitmetele rahvusvahelistele, riiklikele ja omavalitsuse tasandi dokumentidele. Seetõttu on jäätmekava koostamisel analüüsitud nii kohalikke kui ka riiklikke ja rahvusvahelisi õigusakte, planeeringuid, arengukavasid.

2.2.1 Euroopa Liidu õigusaktid

Euroopa Liidu keskkonnapoliitika koosneb mitmesajast seadusandlikust aktist, jäätmehoolduse seisukohalt on olulisemad järgmised direktiivid:

- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2006/12/EÜ jäätmete kohta;

- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 91/689/EMÜ ohtlike jäätmete kohta;
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2008/98/EÜ. Direktiivi eesmärk on edendada jäätmete korduskasutust ja jäätmete ringlussevõttu, et vähendada prügilates jäätmeid ja neist tekkivaid kasvuhoonegaase.

Nimetatud baasdirektiividel põhinevad mitmed spetsiifilised direktiivid, millistest tähtsamad on järgmised:

- Nõukogu direktiiv 75/439/EMÜ 16. juunist 1975 *jääkõlde kõrvaldamise kohta*, täiendatud direktiiviga 87/101/EEÜ 22. detsembrist 1986;
- Nõukogu direktiiv 91/157/EMÜ 18. märtsist 1991 *teatud ohtlike aineid sisaldavate patareide ja akumulaatorite kohta*;
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 94/62/EÜ 20. detsembrist 1994 *pakendi ja pakendijäätmete kohta*;
- Nõukogu direktiiv 96/59/EÜ 16. septembrist 1996 *polüklooritud bifenüülide ja polüklooritud terfenüülide (PCB/PCT) kohta*;
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2000/53/EÜ 18. septembrist 2000 *romusõidukite kohta*;
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2002/95/EÜ 27. jaanuarist 2003 *piirangute kohta teatud ohtlike ainete kasutamise osas elektri- ja elektroonikaseadmetes* ;
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2002/96/EÜ 27. jaanuarist 2003 *elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kohta* .
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/76/EÜ 4. detsembrist 2000 *jäätmete põletamise kohta*.
- Nõukogu direktiiv 1999/31/EÜ 26. aprillist 1999 *prügilate kohta*. Antud direktiivis on prügilate kohta antud olmejäätmete osas järgmised tingimused:
 - 2016. a. - ladestatavate biolagunevate jäätmete kogus (kaaluliselt) moodustaks 35 % 1995. a. tasemest.

2.2.2 Eesti õigusaktid

Peamiseks õigusaktiks, mis reguleerib Eesti Vabariigis jäätmemajandusega seonduvat, on **jäätmeseadus**. Jäätmeseaduses on püstitatud üleriigilised jäätmehoolduse arendamise eesmärgid ja põhimõtted. Jäätmeseadusega määratud eesmärkide saavutamiseks ja jäätmemajanduse planeerimiseks koostatakse riigi ning kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekavad. Vastavalt jäätmeseadusele on jäätmekäitluse planeerimine ja suunamine oma haldusterritooriumil omavalitsuste ülesanne.

Lisaks jäätmeseadusele reguleerib jäätmete käitlemist **pakendiseadus**. Pakendi ja pakendijäätmete taaskasutussüsteem peab olema kohaliku omavalitsuse tasandil korraldatud selliselt, et saavutatakse pakendiseaduses toodud pakendi ja pakendijäätmete kogumise ja taaskasutuse eesmärgid ja kehtestatud sihtarvud. Pakendiseadus sätestab pakendile ja pakendi kasutamisele esitatavad üldnõuded, pakendi ja pakendist tekkivate jäätmete vältimise ja vähendamise meetmed, pakendi ja pakendijäätmete taaskasutussüsteemi korralduse ning vastutuse kehtestatud nõuete täitmata jätmise eest.

Jäätmekäitluse järelevalve toimimist reguleerib **keskkonnajärelevalve seadus**. Keskkonnajärelevalve seadus kehtestab riiklikku keskkonnajärelevalvet teostavate ja juhtivate ning riiklikule järelevalvele allutatud isikute õigused ja kohustused. Keskkonnajärelevalve seaduse järgselt on kohalik omavalitsusorgan või asutus üks keskkonnajärelevalve teostajatest.

2.2.3 Kambja valla jäätmekäitluselased õigusaktid

Kambja valla jäätmehoolduseeskiri on kehtestatud Kambja Vallavolikogu 17.03.2011. a määrusega nr 19¹ ja see reguleerib Kambja valla haldusterritooriumil olmejäätmete ja tootmisjäätmete kogumist, sorteerimist, vedu, töötlemist, hoidmist, taaskasutamise ja kõrvaldamise korraldamist ning jäätmete tekitaja, territooriumi valdaja, jäätmekäitlusettevõtte ja Kambja valla kui omavalitsusüksuse vahelisi suhteid jäätmekäitluselases tegevuses. Jäätmehoolduseeskiri kehtestab jäätmehoolduse korraldamise nõuded, korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliigid, veopiirkonnad, jäätmete vedamise korralduse Kambja vallas.

Kambja Vallavolikogu 17.03.2011. a määrusega nr 20 on kehtestatud korraldatud jäätmeveo rakendamise kord². Korra eesmärgiks on sätestada korraldatud jäätmeveole üleminekuga seonduv Kambja vallas. Nimetatud määrusega on kehtestatud:

- korraldatud jäätmeveo piirkond;
- korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliigid;
- korraldatud jäätmeveo sagedus ja aeg;
- korraldatud jäätmeveoga liitumine ja lepingute sõlmimine;
- jäätmevaldaja korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks lugemine;
- korraldatud jäätmeveo teenustasu piirmäärad ja teenustasu suuruse määramise kord;
- jäätmevedaja valik ja korraldatud jäätmeveo teenuse osutamise õigus.

Kambja Vallavolikogu 1. novembri 2007. a määrusega nr 47 on asutatud Kambja valla jäätmevaldajate register ja kehtestatud registri pidamise kord³. Registri asutamise ja pidamise eesmärk on:

- 1) teabe kogumine ja säilitamine Kambja valla territooriumil asuvate jäätmevaldajate kohta;
- 2) jäätmeveo korraldamiseks vajalike andmete kogumine, töötlemine ja säilitamine;
- 3) Kambja Vallavalitsuse varustamine eespool nimetatud informatsiooniga jäätmemajanduse üle järelevalve teostamiseks.

2.3 Jäätmehoolduse arengudokumendid

2.3.1 Eesti keskkonnanstrateegia ja keskkonnategevuskava

Eesti keskkonnanstrateegia aastani 2030 on riigi keskkonnalase tegevuse kavandamise ja rahvusvahelise koostöö arendamise aluseks. Selle strateegia eesmärgiks on määratleda pikaajalised arengusuunad looduskeskkonna hea seisundi hoidmiseks, lähtudes samas keskkonna valdkonna seostest majandus- ja sotsiaalvaldkonnaga ning nende mõjudest ümbritsevale looduskeskkonnale ja inimesele.

Jäätmete osas on strateegias püstitatud järgmine eesmärk:

- Aastal 2030 on tekkivate jäätmete ladestamine vähenenud 30% ning oluliselt on vähendatud tekkivate jäätmete ohtlikkust.

Et jäätmete ladestamist vähendada, on esmaselt oluline vähendada märkimisväärselt jäätmeteket, kasutades sealjuures tõhusamalt loodusvarasid ja muid ressursse. Selleks on oluline katkestada

¹ Kambja valla jäätmehoolduseeskiri <https://www.riigiteataja.ee/akt/405062012018>

² Korraldatud jäätmeveo rakendamise kord <https://www.riigiteataja.ee/akt/424042012004>

³ Kambja valla jäätmevaldajate registri asutamine ja registri pidamise kord <http://www.kambja.ee/dok/?d=aktid&id=22&andja=vvk&liik=m&idakt=2397>

seosed ühelt poolt jäätmetekke ja loodusvarade kasutamise ning teiselt poolt majanduskasvu vahel, st majanduskasv ei tohi põhjustada loodusvarade kasutamise ja jäätmekoguste ning negatiivse keskkonnamõju suurenemist. Teiseks on oluline suurendada jäätmete sortimist, taaskasutamist, sh ringlussevõttu, et vähendada kõrvaldatavate jäätmete kogust miinimumini. Oluline on ka vähendada jäätmete ohtlikkust ning ohtlike ainete sisaldust jäätmetes, mis ühtlasi väldib jäätmete käitlemisel õhku, vette ja pinnasesse sattuvate heitkoguste suurenemist.

Strateegia alusel töötatakse välja konkreetsemad tegevused ja fikseeritakse need perioodiliselt koostatavas Eesti Keskkonnategevuskavas.

2.3.2 Riigi jäätmekava 2014-2020

Kohalike omavalitsuste jäätmekavade koostamise aluseks on Riigi jäätmekava.

Riigi jäätmekava 2014-2020 on heaks kiidetud Vabariigi Valitsuse 13. juuni 2014 korraldusega nr 256.

Riigi jäätmekava 2014-2020 peaesmärk on jäätmekäitluse hierarhiat järgiv säästev jäätmehooldus.

Jäätmekava strateegilised eesmärgid on püstitatud jäätmekäitluse hierarhiat silmas pidades. Iga strateegilise eesmärgi elluviimiseks vajalik tegevus on koondatud kolmeks meetmeks, kusjuures jäätmekavas on esitatud vaid meetme kirjeldus ning mõõdikud meetme elluviimise hindamiseks. Tegevus, selle tähtsajad ning teostajad esitatakse jäätmekava juurde kuuluvas dokumendis „Riigi jäätmekava 2014–2020 rakenduskava“.

Esimeseks strateegiliseks eesmärgiks on vältida ja vähendada jäätmeteket, sh vähendada jäätmete ohtlikkust. Olmejäätmete tekke kasvuprotsent peab jääma alla ½ sisemajanduse koguprodukti (SKP) kasvuprotsendist ja pakendijäätmete tekke kasvuprotsent alla 2/3 SKP kasvuprotsendist.

Teiseks strateegiliseks eesmärgiks on võtta jäätmed ringlusse või neid muul viisil taaskasutada maksimaalsel tasemel. Ringlussevõtu osakaal jäätmeliigi kogumassist peab 2020. aastaks olema:

- olmejäätmetel 50 %;
- pakendijäätmetel 60 %;
- biolagunevatel jäätmetel 13 %;
- ehitus-lammutusjäätmetel 70 %.

Lisaks peab elektroonikaromude kogumise osakaal olema jäätmete kogumassist 65 % ja kantavate patarei- ja akujäätmete kogumise osakaal jäätmete kogumassist 45 %.

Kolmandaks strateegiliseks eesmärgiks on vähendada jäätmetest tulenevat keskkonnariski, tõhustades muuhulgas seiret ning järelevalvet. Eesmärgiks on, et aastaks 2016 oleksid kõik suletud prügilad korrastatud.

Riigi jäätmekava 2014-2020 juurde on koostatud ka dokument „Riigi jäätmekava 2014-2020 rakenduskava“.

2.3.3 Kambja valla arengukava 2014-2021

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37 kohaselt peab igal omavalitsusüksusel olema arengukava, milles määratletakse lühi- ja pikaajalise arengu eesmärgid ning nende saavutamiseks kavandatavad tegevused.

Kambja valla arengukava 2014-2021 viimane redaktsioon on vastu võetud 15.10.2015 a. vallavolikogu määrusega nr 29. Dokument on aluseks kavandatavatele investeeringuotsustele ning elluviidavatele arengutegevustele.

Kambja valla arengukava visioon aastaks 2021 on järgnev: Kambja vald looduslikult kaunis turvaline elupaik, kus kantakse hoolt igas vanuses vallaelaniku eest. Vallale on iseloomulik elukestvast õppimisest lähtuv ühiskond, mitmekülgne ja konkurentsivõimeline kohapeal antav põhikooli- ja huvialane haridus, laste arvu kasvades ka gümnaasiumiharidus, aktiivne kultuurielu ning laialdased sportimisvõimalused. Kambja vald on tugeva identiteediga elukoht, mille on valinud endale koduks ka paljud teisest omavalitsustest tulnud pered. Hea asend, kaasaegne infrastruktuur ja kvalifitseeritud tööjõu olemasolu on võimaldanud ettevõtluse arengut. Lisaks tegeletakse keskkonnasõbraliku loodusturismi ja põllumajandusega. Tiheasustusalad on planeeritud säästva planeerimise nõuete kohaselt, keskustest väljapoole on säilinud Eestile omane hajaküla. Asulates on rajatud keskused ühistegevuseks, sportimiseks ja vaba aja veetmiseks.

Arengukava üldised eesmärgid ja tegevused elu- ja keskkonna, sh jäätmekäitluse valdkonnas on järgmised:

- Valla elanike keskkonnateadlikkuse tõstmine - Infomaterjalide, trükiste koostamine, levitamine. Info avaldamine kodulehel ja trükis. Teavituskampaaniate korraldamine.
- Valla territooriumi heakorrastamine - Kambja aleviku ja külakeskuste haljastuse, heakorra parandamine. Maastikupilti risustavate hoonete lammutamine. Ohtlike puude raie. Parkide ja miljöövärtuslike alade hooldamine. Kultuuriobjektide ja vaatamisväärsuste korrastamine.
- Jäätmete liigiti kogumise arendamine, keskkonnasõbraliku jäätmekäitluse korraldamine - Taaskasutatavate jäätmete kogumispunktide võrgustiku hooldus ja täiendamine. Kambja komposteerimisväljaku rajamine. Koostöö laiendamine taaskasutusorganisatsioonidega. Jäätmehoolduskava uuendamine. Korraldatud jäätmeveo korraldamine.
- Järvede ja avalike veekogude seisundi parandamine - Veekogude saneerimine.
- Avaliku ruumi arendamine - Külakeskuste toetamine. Mängu- ja spordiplatside rajamine külakeskustesse. Valla puhkekohtade korrashoidmine ja heakorrastamine. Kodutute loomade hoiupaiga rajamine. Kalmistu plaani ja registri koostamine, kalmistu heakorra parandamine ning rajatiste korrastamine Liiva puhkepaiga väljaehitamine.
- Vallas on turvaline elukeskkond - Päästetepoo rajamine. Tuletõrje veevõtukohtade võrgustiku loomine. Tuletõrjeõppuste läbiviimine asutustes. Koostöö arendamine politsei, kaitseväe ja vabatahtlike päästjatega

2.4 Jäätmekava rakendamisega kaasnev keskkonnamõju

Jäätmeseaduse kohaselt on jäätmehoolduse arendamine oma haldusterritooriumil kohaliku omavalitsuse üks ülesannetest. Jäätmekavas püstitatud eesmärkide realiseerimine on kindlasti positiivse mõjuga ümbritsevale keskkonnale, kuna kavas loetletud tegevused aitavad korrastada jäätmekäitlust, suurendada jäätmete sortimist ja taaskasutust, vähendada prügilasse ladestatavate jäätmete koguseid, seega ka ohtlike jäätmete sattumist keskkonda.

Järelevalve tõhustamise, korraldatud jäätmeveo toimimise ja sihipärase teavitustööga on võimalik vähendada prügi omavoliliste mahapaneku kohtade tekkimist ja muud seadusevastast jäätmete kõrvaldamist, nagu näiteks jäätmete põletamist, samuti matmist.

Vältimaks negatiivset keskkonnamõju on tähtis pakkuda elanikele liigiti kogutud jäätmete üleandmiseks mugavamaid võimalusi kogumispunktide laiendamise, jäätmejaama ja nõuetekohase kompostimisväljaku rajamise kaudu. See suurendab jäätmete liigiti kogumist ja vähendab ladestatavate jäätmete hulka, st koormust keskkonnale.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 lõige 1 kohaselt on keskkonnamõju strateegilise hindamise kohustuslik kui planeerimisdokument koostatakse selle alusel kavandatakse KeHJS seaduse § 6 lõikes 1 nimetatud tegevust või kavandatav tegevus on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga, lähtudes KeHJS seaduse § 6 lõigetes 2–4 sätestatust. Jäätmekavaga ei kavandata keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõikes 1 nimetatud tegevust. Jäätmekavaga ei kavandata eeldatavalt tegevusi, mis võiksid avaldada olulist mõju või põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi, seada ohtu inimese tervist, heaolu, kultuuripärandit või vara. Kavandatavate tegevustega ei kaasne mõjusid Natura 2000 võrgustiku alale või mõnele muule kaitstavale loodusobjektile. Jäätmekavas kavandatavate tegevuste (nt kompostimisväljakute rajamine) keskkonnamõju olulisus selgitatakse tegevuste edasisel kavandamisel ning kui tuvastatakse olulise keskkonnamõju esinemise võimalus, viiakse läbi keskkonnamõju strateegilised hindamised või keskkonnamõju hindamised vastavate detailplaneeringute või projektide tasandil.

3 Jäätmekäitluse hetkeolukorra kirjeldus

3.1 Tekkivate jäätmete kogused liikide ja päritolu kaupa

Olemasoleva olukorra kirjeldamisel on kasutatud Kambja vallavalitsuse käsutuses olevat informatsiooni ja Keskkonnaagentuuri poolt hallatava riikliku jäätmetestatistika ning aruannete andmeid.

Jäätmekäitluse aruannete alusel tekib Kambja vallas keskmiselt 935 tonni jäätmeid aastas, nendest 521 tonni majapidamistes. Valdav osa jäätmeid transporditakse omavalitusest välja, kohapealse taaskasutuse toimimine on minimaalne.

Tabel 2. Jäätmete teke ja käitlemine (kõik jäätmeliigid) tonnides Kambja vallas 2010-2014 a. Allikas: Keskkonnaagentuur.

Aasta	Koguteke (sh kogutud), tonni		Kokku	Taaskasutatud	Transport välja
	Ettevõtetes	Majapidamistes			
2011	916.964	511.212	1428.18	12	1428.176
2012	144.772	428.53	573.30	8	573.302
2013	223.14	424.151	647.29		647.291
2014	374.079	718.396	1092.48	159	944.475

3.1.1 Olmejäätmed

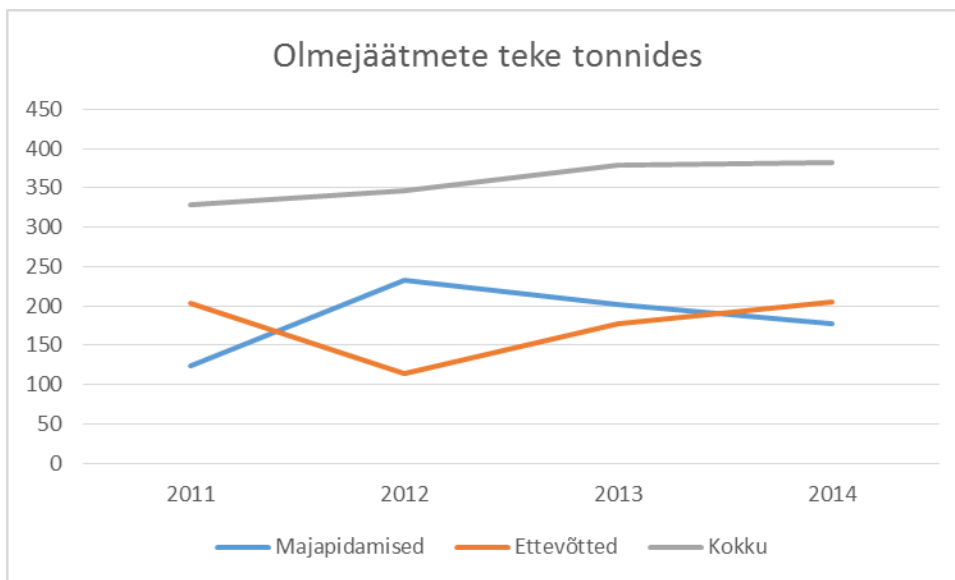
Olmejäätmed (jaotisekoodiga 20) on kodumajapidamisjäätmed ja samalaadsed kaubandus-, tööstus- ja ametiasutusjäätmed, sealhulgas liigiti kogutud jäätmed. Olmejäätmetes võib sisalduda nii tava- kui ka ohtlikke jäätmeid. Olmejäätmed ei ole koostiselt ühtsed. Jäätmete koostise määravad paljud tegurid, nagu tarbimisharjumused, kohapealne sorteerimismäär, aasta-aeg, elamutüüp, elanike sorteerimisteadlikkus jne.

Jäätmearuandluse põhjal on Kambjas tekkinud jäätmete kogus olnud ettevõtete ja majapidamiste jaotuses võrdlemisi kõikuv. Olmejäätmete kogutekke nelja aasta keskmine on olnud 359 tonni.

Säästva Eesti Instituudi (SEI-Tallinn) poolt 2012 - 2013. a läbi viidud segaolmejäätmete sortimisuuringu „Eestis tekkinud segaolmejäätmete, eraldi kogutud paberi- ja pakendijäätmete ning elektroonikaromu koostise uuring“ kaudse hinnangu kohaselt tekkis 2011. a Eestis ühe elaniku kohta keskmiselt 216 kg segaolmejäätmeid aastas.

2014. a andmetel tekkis Kambjas 381,75 tonni segaolmejäätmeid, mis on ühe elaniku kohta 146 kg ehk kogutud segaolmejäätmete kogused on väiksemad kui Eesti keskmine.

Olmejäätmete koguteke perioodil 2011-2014 on kujutatud joonisel 2. Jooniselt ilmneb, et perioodil 2011-2014 on toimunud vähene summaarse olmejäätmete koguse tõus. Majapidamiste ja ettevõtete jäätmetekke jagunemine on aastate lõikes kõikuv.

Joonis 2. Olmejäätmete koguteke Kambja vallas 2011-2014.a (tonnides). Allikas: Keskkonnaagentuur.

Vastavalt järgnevale tabelile moodustavad valdava osa olmejäätmetest prügi ehk segaolmejäätmed, millele järgnevad koguseliselt metallijäätmed.

Tabel 3. Olmejäätmete teke (sh kogutud) Kambja vallas 2011-2014. a (tonnides). Allikas: Keskkonnaagentuur.

Aasta	Prügi (segaolmejäätmed) – 20 03 01	Paber ja kartong - 20 01 01	Aia- ja haljasjäätmed 20 02	Ohtlikud olmejäätmed - 20*	Metallid - 20 01 40	Kodumasinad - 20 01 36
Ettevõtete olmejäätmete teke						
2011	203.684	0.129		0.261	0	
2012	113.629	0.141		0	0	0.16
2013	176.586	0.627		0	0	
2014	196.301	2.4	0.4	2.21	2.67	
Majapidamiste olmejäätmete teke						
2011	105.181	3.76	0.66	4.476	9.611	0.171
2012	210.991	1.32	1.1	2.276	16.997	
2013	180.382	0.61		4.818	15.515	0.68
2014	173.371	0.274		2.99	0	

Liigiti kogutud olmejäätmete osakaal (arvestades olmejäätmete hulka ka pakendijäätmed) on 2014. a olnud 31 %.

Olmejäätmete hulka kuuluvate suuremõõtmeliste jäätmete kogumiseks korraldatakse kord aastas suuremõõtmeliste jäätmete kogumisring, mille tarvis paigaldatakse vastavad konteinerid Kambja alevikku Männi tn parklasse, Kuuste kooli ja Pangodis Unipiha kooli juurde. Riiklikus jäätmetatistikas suuremõõtmeliste jäätmete kogused ei kajastu, võimalik et kogused on ekslikult kantud mõne teise omavalitsuse statistikasse.

Liigiti kogutud jäätmete osakaal nende arvutuslikust kogutekkest on esitatud järgnevas tabelis.

Tabel 4. Liigiti kogutud jäätmete osakaal nende arvutuslikust kogutekkest 2014. a.

Jäätmeliik	% segaolme-jäätmetes ⁴	Arvutuslik kogus segaolmejäätmete hulgas, t	Koguteke (olmejäätmete hulgas + liigiti kogutud), t	Liigiti kogutud 2014. a, t	Liigiti kogumise % kogutekkest
Plast	17.8	65.8	70.2	4.4	6.2
Klaas	5.3	19.6	21.3	1.7	8.0
Metall	4	14.8	93.1	78.4	84.1
Paber ja papp	12.6	46.6	50.5	3.9	7.8
Biojätmed	31.1	115.0	116.5	1.5	1.3
Puit	2.1	7.8	12.1	4.4	36.0
Ohtlikud jätmed	1.5	5.5	8.8	3.3	37.3
Koduelektronika	1.5	5.5	7.5	1.9	25.6

Seoses rahvastiku arvu tõusuga võib oodata vähest jäätmetekke suurenemist Kambja vallas ka tulevikus. Elanikkonna keskkonnateadlikkuse arendamine aitab samas kaasa jäätmete liigiti sorteerimise paranemisele, mis vähendab segaolmejäätmete kogust, samal ajal suurendades liigiti sorteeritud jäätmete kogust.

3.1.2 Pakendijätmed

Pakend on mis tahes materjalist valmistatud toode, mida kasutatakse kauba mahutamiseks, kaitsmiseks, käsitlemiseks, kättetoimetamiseks ja esitlemiseks selle kauba olulusringi vältel: toormest kuni valmiskaubani ning tootja käest tarbija kätte jõudmiseni. Pakendiks loetakse ka samal eesmärgil kasutatavad ühekorrapakendeid.

Pakendijäde on mis tahes pakend või pakendimaterjal, mis muutub pärast pakendi kasutamist jäätmeks. Pakendijäätmeteks ei loeta pakendi ja pakendimaterjali tootmisel tekkinud jääke.

Pakendiseadus kehtestab nõuded pakendi ja pakendijäätmete kasutamisele, soodustades sellega pakendi või pakendimaterjali ringlust ja taaskasutamist. Pakendid ja nendest tekkivad jätmed on üheks oluliseks aspektiks, millele viimasel ajal tähelepanu on pööratud. Suur osa pakendijäätmetest on ühekorrapakendid, mille taaskasutamise süsteem ei ole veel välja kujunenud. Korraldatud on alkoholi- ja joogipakendite (klaas-, plast- ja metallpakendite) kogumine, sorteerimine ja taaskasutamine, millele andis tõeke Pakendiaktsiisi seadus ja pakenditele kehtestatud tagatise süsteem (nn pandipakendid).

Pakendijätmed moodustavad olulise osa olmejäätmetest ja prognooside kohaselt pakendijäätmete osatähtsus kasvab. SEI-Tallinn uuringutulemuste põhjal arvatud Eesti maapiirkondade pakendijäätmete sisaldus prügilasse ladestatavates segaolmejäätmetes on 27,6%. Pakendijäätmete koguteke vallas on sellest lähtuvalt 2014. a olnud 253,8 t.

Kambja vallas koguti 2014. aastal liigiti pakendijäätmeid ettevõtetes 40,2 tonni ja kodumajapidamistes 112,8 tonni. Liigiti kogutud pakendijäätmete osakaal on kõigest liigiti kogutud jäätmetest 2014. a olnud 93 % ehk valdava osa liigiti kogutud jäätmetest moodustavad just pakendijätmed. Arvutuslikust kogutekkest moodustavad liigiti kogutud pakendijätmed 59,8 %.

Tabel 5. Kambja valla pakendijäätmete teke jäätmearuandluse kohaselt (tonnides) Allikas: Keskkonnaagentuur.

Jäätme-kood	Jäätmeliik	2011	2012	2013	2014
Ettevõtete pakendijäätmete teke					
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	2.627	0	0.383	0.861

⁴ Arvatud võttes arvesse SEI Tallinn „Segaolmejäätmete koostise uuringu“ põhjal saadud tulemusi vastavalt piirkonnale (maapiirkond) http://www.envir.ee/sites/default/files/sortimisuuring_2013loplik.pdf

15 01 02	Plastpakendid	4.139	5.639	3.685	0.163
15 01 03	Puitpakendid		0.42	3.216	0
15 01 04	Metallpakendid	1.356	1.25	18.263	0.407
15 01 06	Segapakendid	0.9	0	0.624	38.794
15 01 07	Klaaspakendid	1.887	1.638	2.477	0
15 01 10*	Paber- ja kartongpakendid	0.317	0	0.15	0
Kokku		11.226	8.947	28.798	40.225
Majapidamiste pakendijäätmete teke					
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	13.663	2.929	0.734	0.379
15 01 02	Plastpakendid	0.22	7.194	4.122	31.011
15 01 03	Puitpakendid		0	0	4.369
15 01 04	Metallpakendid	0.007	0.008	0.047	75.275
15 01 06	Segapakendid	10.111	13.007	36.158	0
15 01 07	Klaaspakendid		0	0	1.693
15 01 10*	Paber- ja kartongpakendid	0.11	0.131	0.093	0.07
Kokku		24.111	23.269	41.154	112.797

Pakendiseadus lähtub tootjavastutuse põhimõttest, mis tähendab, et pakendiettevõtjad (pakendajad, maaletoojad, sisuliselt ka kaubandus) on kohustatud tasuta tagasi võtma kõik pakendid, mis on turule toodud. Pakendiseaduse § 20 alusel on pakendiettevõtja, kes müüb pakendatud kaupa lõppkasutajale või tarbijale, kohustatud lõppkasutajalt või tarbijalt tasuta tagasi võtma müüdüd kauba müügipakendi ja -pakendijäätmed. Tagasivõtmise nõue hõlmab vaid pakendit, mille tüüp, kuju ja suurus vastavad selles müügikohas müüdava kauba pakendile ja selle kauba müüja poolt üleantava kauba pakendile. Sellest tulenevalt peab olema müügikohtades informatiivne teade tarbijatele pakendi tagasivõtmise kohast (lähima pakendijäätme vastuvõtupunkti või konteineri asukoht).

Ettevõtte võib pakendijäätmete kogumist ja taaskasutamist korraldada ise või delegeerida oma kohustused akrediteeritud tootjavastutusorganisatsioonidele, kes korraldavad pakendikonteinerite paigalduse ja tühjendamise.

Pakendiseaduse kohaselt on tarbija kohustatud pakendi ja pakendijäätmed tagastama tühjalt ja liigiti sortituna vastavalt kohaliku omavalitsuse jäätmehoolduseeskirjas kehtestatud korrale ja pakendiettevõtja või taaskasutusorganisatsiooni nõuetele.

Kambja valla pakendijäätmete konteinerite asukohad on esitatud järgnevas tabelis.

Tabel 6. Pakendijäätmete konteinerite paiknemine Kambjas. Allikas: Kambja vallavalitsus

Asukoha kirjeldus	Paber ja kartong		Segapakend		Finantseerija
	Konteineri maht, m ³	Tühjendus-sagedus	Konteineri maht, m ³	Tühjendus-sagedus	
Kuuste kool (KP)	2,5	tellimisel	2,5	1 kord kuus	VALD/EPR ⁵
Rebase kauplus (KP)	2,5	tellimisel	2,5	1 kord kuus	EPR/ETO
Suure-Kambja bussipeatus (KP)	2,5	tellimisel	0,66	1 kord kuus	EPR/TVO
Aarike (KP)	2,5	tellimisel	0,66	1 kord kuus	VALD/EPR

⁵ VALD – Kambja vald
EPR – MTÜ Eesti Pakendiringlus
TVO – Tootjavastutusorganisatsioon OÜ
ETO - MTÜ Eesti Taaskasutusorganisatsioon

Ojavere kinnistu tee ääres(KP)	2,5	tellimisel	0,66	1 kord kuus	EPR
Raanitsa (KP)	2,5	tellimisel	0,66	1 kord kuus	VALD/TVO
Koidu bussipeatus Pangodis (KP)	2,5	tellimisel	2,5	1 kord kuus	VALD/ETO
Kammeri (KP)	2,5	tellimisel	0,66	1 kord kuus	VALD/TVO
Kodijärve hooldekodu (KP)			0,66	1 kord kuus	EPR
Kambja alevikus Kesk 2a (KP)	2,5	1 kord kuus	2,5	1 kord kuus	EPR/ETO
Männi 9/13 (elurajoon) (KP)	2,5	1 kord kuus	2,5	1 kord kuus	EPR
Männi 15 (elurajoon) (KP)	2,5	1 kord kuus		1 kord kuus	EPR
Männi 11/17 (elurajoon)	2,5	1 kord kuus	2,5	1 kord kuus	EPR
Kase 2 (elurajoon) (KP)	2,5	1 kord kuus		1 kord kuus	EPR
Kambja kool	2,5	tellimisel			VALD
Unipiha kool			0,6	1 kord kuus	EPR
Kambja kauplus			2,5	1 kord kuus	EPR
Liiva pood			0,66	1 kord kuus	EPR
Kambja lasteaed	0,66	1 kord kuus			VALD
Kokku	2,5-14tk; 0,66-1tk		2,5-7tk; 0,66-8 tk		

Pakendiseaduse § 17¹ kohaselt kehtib tagatisrahata pakendijäätmete kogumisel nõue tiheasustusega alal, kus asustustihedus on 500-1000 el/km² kohta. Seaduse kohaselt peab olema vähemalt üks pakendijäätmete kogumiskoht jäätmevaldajast 1000 meetri raadiuses. Pakendijäätmete kogumisvõrgustiku tihedust võib pidada käesoleval ajal piisavaks, vajalik on osade konteinerite ümbervahetamine suuremate vastu.

3.1.3 Biolagunevad jäätmed

Biolagunevad jäätmed on aeroobselt või anaeroobselt lagunevad jäätmed, nagu toidujäätmed, paber ja papp ning biojäätmed, mille alla kuuluvad aia- ja haljastujäätmed, kodumajapidamises, jaemüügikohas, toitlustusasutuses ja toiduainetööstuses tekkinud toidu- ja köögijäätmed.

Säästva Eesti Instituudi läbiviidud uuringu tulemuste kohaselt moodustas biojäätmete sisaldus segaolmejäätmetes Eesti maapiirkondades 31,1 %. Biolagunevate jäätmete koguste vähendamiseks olmejäätmete hulgast tuleb biojäätmed eraldi koguda ning suunata kompostimisele.

Prügilasse ladestatavate olmejäätmete hulgas ei tohi biolagunevaid jäätmeid olla üle 30 massiprotsendi alates 2013. aasta 16. juulist ning üle 20 massiprotsendi alates 2020. aasta 16. juulist. Riigi uus jäätmekava näeb ette, et ringlussevõtu osakaal jäätmeliigi kogumassist peab 2020. aastaks olema biolagunevatel jäätmetel 13 %.

Riikliku jäätmetatistika kohaselt biojäätmete liigiti kogutud kogus on viimasel neljal aastal olnud keskmiselt 0,8 t. 2014. a moodustas liigiti kogutud biojäätmete osakaal liigiti kogutud jäätmetest ainult 1,3 %-ti. Madala osakaalu põhjustab ilmselt osaliselt ka biojäätmete osas korrektse jäätmetatistika puudumine (kohalik kompostimine ei kajastu jäätmetatistikas).

Kambja haljasaladelt ja kalmistult kogutakse keskmiselt aastas 60 t aia- ja haljastusjäätmeid, mis on senini kompostitud olemasolevasse (praeguseks täitunud ja nõuetele mittevastavasse) kompostimiskohta. Lisaks tekib aia- ja haljastusjäätmeid parkides, kus jäätmed kompostitakse

kohapeal u 30 t/a. Eramajade juures toimub kompostimine suuresti kohapeal, keskmiselt 5 t aastas on iga-aastaselt toodud ka valla kompostimiskohta. Vallas on esinenud juhtumeid, kus aia- ja haljastusjätmeid on viidud metsa alla.

Käesoleval ajal puudub vallas nõuetekohane kompostimisvõimalus. Lähim võimalus on elanikel viia biolagunevad jätmed tasuta eest Aardlapalu ümberlaadimisjaama, mis paikneb Kambja keskusest u 13 km kaugusel.

3.1.4 Ehitus- ja lammutusjätmed

Ehitus- ja lammutusjätmed on jätmed, mis tekivad ehitiste või nende osade rajamisel, lammutamisel, renoveerimisel või restaureerimisel.

Ehitusjätmete hulka kuuluvad puidu, metalli, betooni, telliste, ehituskivide, klaasi ja muude ehitusmaterjalide jätmed, sh need, mis sisaldavad asbesti ja teisi ohtlikke jätmeid ning väljaveetav pinnas, mis tekib ehitamisel ja remontimisel (edaspidi ehitamisel) ning mida ehitusobjektile tööd tegemiseks ei kasutata.

Vastavalt Kambja jäätmehoolduseeskirjale tuleb ehitusjätmed sortida liikidesse nende tekkekohal. Sortimisel lähtutakse jätmete taaskasutusvõimalustest. Eraldi tuleb sorteerida ja koguda:

- puit;
- kiletamata paber ja kartong;
- metall;
- mineraalsed jätmed (kivid, ehituskivid ja tellised, krohv, betoon, kips, lehtklaas jne);
- raudbetoon- ja betoondetailid;
- kiled;
- ohtlikud ehitusjätmed (Asbesti sisaldavad jätmed nagu eterniit, asbesttsementplaadid, asbesttsementtorud, isolatsioonimaterjalid jne. Värv-, laki-, liimi- ja vaigujätmed ning neid sisaldanud tühi taara ja nendega immutatud materjalid jne. Naftaprodukte sisaldavad jätmed nagu tõrvapapp, immutatud isolatsioonimaterjalid jne. Saastunud pinnas.).

Ehitusjätmete käitlemise eest vastutab jäätmevaldaja – ehitise omanik, kui tema ja ehitusettevõtja või kinnisvaraarendaja vaheline leping ei näe ette teisiti, või muu isik, kelle valduses on jätmed.

Ehitusjätmete valdaja on kohustatud korraldama oma jätmete taaskasutamise või andma jätmed käitlemiseks üle jäätmeluba omavale või jäätmekäitlejana registreeritud isikule.

Ohtlikud ehitusjätmed, välja arvatud saastunud pinnas, tuleb koguda liikide kaupa eraldi kogumismahutitesse. Ohtlike ehitusjätmete valdaja vastutab nende ohutu hoidmise eest kuni jätmete üleandmiseni ohtlike jätmete käitluslitsentsi omavale jäätmekäitlejale.

Jäätmearuannete kohaselt Kambjas tekkinud (sh kogutud) ehitus- ja lammutusjätmete liigid ja kogused on toodud järgnevas tabelis.

Liigiti kogutud ehitusjätmed moodustasid 2014. a kogu ehitusjätmete tekkest 92 %, mis on kõrge näitaja ja tulenes eelkõige väga suurest kivide ja pinnase liigiti üleantud kogusest. Eelnevatel aastatel on liigiti kogutud ehitusjätmete protsent kogu ehitusjätmetest jäänud mõnevõrra madalamaks (2013. a näiteks 85 %).

Tabel 7. Kambjas tekkinud (sh kogutud) ehitus- ja lammutusjätmed (tonnides). Allikas: Keskkonnaagentuur

Jäätme-kood	Jäätme nimetus	2011	2012	2013	2014
Ettevõtete ehitus- ja lammutusjätmed					
17 01 02	Tellised				0
17 04 01	Vask, pronks, valgevask	0.196	0.096	3.28	0.77
17 04 02	Alumiinium	0.09	0	0	2.901

17 04 03	Plii	0.669	0	0	0.104
17 04 04	Tsink	0	0	0	
17 04 05	Raud ja teras	52.477	12.55	0	79.816
17 04 07	Metallisegud	0	0		0.279
17 04 11	Kaablid, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 17 04 10	0.005			
17 05 04	Kivid ja pinnas, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 17 05 03				13.5
17 06 05*	Asbesti sisaldavad ehitusmaterjalid		0	4.28	0
17 09 04	Ehitus- ja lammutussegapraht, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 17 09 01, 17 09 02 ja 17 09 03	11.84	8.94	6.98	8.86
		65.277	21.586	14.54	106.23
Majapidamiste ehitus- ja lammutusjätmed					
17 01 02	Tellised				148
17 04 01	Vask, pronks, valgevask	4.543	6.517	0.541	0.776
17 04 02	Alumiinium	7.348	7.63	7.429	0.058
17 04 03	Plii	2.711	0.272	1.314	0
17 04 04	Tsink	0.029	0.004		
17 04 05	Raud ja teras	219.04	139.576	131.412	18.736
17 04 07	Metallisegud	10.575	2.167	1.625	0
17 05 04	Kivid ja pinnas, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 17 05 03				235
17 06 05*	Asbesti sisaldavad ehitusmaterjalid		0.7	0.606	3.74
17 09 04	Ehitus- ja lammutussegapraht, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 17 09 01, 17 09 02 ja 17 09 03	8.74	1.774	17.8	22.068
		252.986	158.64	160.727	428.378

Ehitusjätmete teke on väga kaootiline ja sõltub hooaja ehitus- ja lammutustöödest. Vallas puudub ehitusjätmete üleandmise võimalus.

3.1.5 Ohtlikud jätmed

Ohtlikud jätmed on jätmed, mis oma kahjuliku toime tõttu võivad olla ohtlikud tervisele, varale või keskkonnale.

Tavaliselt kodumajapidamises tekkivad ohtlikud jätmed on:

- aegunud ravimid;
- elavhõbeda kraadiklaasid;
- kodukemikaalid;
- vanaõli, õlised kaltsud, õlifiltrid;
- värvi-, laki-, liimi- ja lahustijäägid;
- väetised ja pestitsiidid;
- rotimürk jm biotsiidid;
- kompaktlambid (ehk säästupirnid), päevavalguslambid;
- patareid ja akud.

Ohtlike jäätmeid tuleb hoiustada nii, et need ei reostaks pinna- või põhjavett ega põhjustaks teisi keskkonnakahjustusi. Vedelaid ohtlike jäätmeid peab säilitama kindlalt suletavates kogumismahutites, mis välistab nende sattumise maapinnale, põhjavette või kanalisatsiooni.

Ettevõtetes tekib ohtlike jäätmetena nii spetsiifilisi tootmisjääke kui ka kodumajapidamistega sarnaseid ohtlikke jäätmeid. Asutused ja ettevõtted peavad ise korraldama oma ohtlike jäätmete kogumise, ajutise ladustamise ja üleandmise litsentsi omavatele ohtlike jäätmete käitlejatele.

Tootjavastutuse põhimõtte kohaselt saab probleemtooteid - vanu patareisid, akusid, elektri- ja elektroonikaseadmeid - tasuta ära anda ka kauplustes, kes tegelevad nende toodete müügiga.

Kambja vallas saab ohtlike jäätmeid üle anda kogumispunktis (Kambja tankla) ja ohtlike jäätmete kogumisringil. Kogumisring korraldatakse üks kord aastas, kogumise efektiivsemaks toimimiseks oleks vajalik see läbi viia kaks korda aastas.

Kasutatud patareide kogumiskastid asuvad lisaks kauplustele Kambja vallamajas, Kambja lasteaias, Kambja Põhikoolis, Kambja tanklas, Kuuste koolis, Unipiha koolis ja Aarike Hooldekeskuses.

3.1.6 Romusõidukid ja vanarehvid

Mootorsõidukid ja nende osad kuuluvad jäätmeseaduse mõistes probleemtoodete hulka. Probleemtooted on tooted, mille jäätmed põhjustavad või võivad põhjustada nii ohtu tervisele kui ka keskkonnaohtu, keskkonnahäiringuid või keskkonna ülemäärast risustamist.

Vanarehvid tuleb üle anda vanarehvide kogumispunkti või uue rehvi ostmise korral müügikohta või rehviettevõttesse. Rehvide tootja jäätmeseaduse § 23 mõistes on kohustatud korraldama enda valmistatud, edasimüüdud või sisseveetud rehvidest tekkivate jäätmete tasuta vastuvõtmise.

Romusõiduk tuleb üle anda tootja või tootja esindaja määratud kogumispunkti või uue sõiduki ostmise korral müügikohta või vanametalli kogumispunkti.

Tabel 8. Kambja vallas tekkinud (sh kogutud) romusõidukid ning romusõidukite lammutamisel ja sõidukihooldusel tekkinud jäätmed (tonnides) Allikas: Keskkonnaagentuur

Romusõidukid mitmesugustest liiklusvaldkondadest (sh liikurmasinad) ning romusõidukite lammutamisel ja sõidukihooldusel tekkinud jäätmed 16 01 (va 16 01 03)	2011	2012	2013	2014
Ettevõtetes	0.166	0.3	0	18.103
Majapidamistes	6.004	7.816	14.067	0.406
Kokku	6.17	8.116	14.067	18.509

Lokaalne kogumispunkt puudub, kuid romusõidukeid võtab vastu AS Kuusakoski (tel 13660 Teguri 53, Tartu).

Tabel 9. Vanarehvide teke (sh kogutud) jäätmearuannete põhjal Kambja vallas (tonnides) Allikas: Keskkonnaagentuur

Vanarehvid - 16 01 03; 16 01 03 01; 16 01 03 02	2011	2012	2013	2014
	0.121	2.093	0.066	0.031

Vanad autorehvid saab ära anda rehviettevõttesse üks-ühele uute rehvide ostmisel. Kuni 8 rehvi aastajooksul võtab tasuta vastu AS Kuusakoski (tel 13660 Teguri 53, Tartu).

Vanarehvide osakaal jäätmetekkes tõenäoliselt tõuseb lähiajal seoses autostumise kasvuga. Samas on oodata ka rehvide taaskasutamise suurenemist, seoses vanarehvide vastuvõtmise ja taaskasutamise süsteemi arenemisega.

3.1.7 Elektri- ja elektroonikaseadmed

Probleemtoodete hulka kuuluvad elektri- ja elektroonikaseadmed ja nende osad. Elektri- ja elektroonikaseadmete romud on üks kiiremini kasvavaid jäätmevooge. Need jäätmeliigid sisaldavad väärtuslikke metalle, kuid samas hulgaliselt ka äärmiselt keskkonnaohtlikke komponente nagu elavhõbe, tina, kaadmium, freoonid jne.

Elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmed tuleb koguda muudest jäätmetest eraldi ning viia elektri- või elektroonikaseadmete jäätmete kogumispunkti või uue toote ostmise korral müügikohta.

Eestis korraldab elektri- ja elektroonikaseadmete ning patareide ja akude tootmise ja müügiga tegelevate ettevõtjate poolt neil lasuvate tootjavastutuse kohustuste täitmist MTÜ EES-Ringlus.

Kambja elanikelt võetakse tasuta vastu kodumajapidamises tekkivaid elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmeid (nn EES-jäätmeid) kogumisringide käigus. Töötavaid seadmeid saab tuua Kambja taaskasutustuppa, Männi tn 1. EE-seade on seade, mis vajab töötamiseks elektrivoolu või elektrimagnetvälja, seade selle voolu ja välja tekitamiseks, suunamiseks ning mõõtmiseks.

Vastuvõetavate EE-seadmete kategooriad:

- suured kodumasinad (külmik, pesumasin, pliit, mikrolaineahi, elektriradiaator jne.);
- väikesed kodumasinad (tolmuimeja, triikraud, kohvimasin, röster, kell jne);
- IT seadmed (arvuti, kuvar, printer, telefon, mobiiltelefon, kalkulaator jne);
- tavatarbijale määratud seadmed (raadio, televiisor, videokaamera, magnetofon, muusikariistad jne);
- valgustusseadmed (luminofoorlampide valgustid, kompaktlambid);
- elektrilised tööriistad v.a tööstuslikud (puur, saag, niiduk, aiatööriist, õmblusmasin jne);
- mänguasjad (videomäng, el.mänguasi, elektrilise või elektroonilise komponendiga spordivahend).

Tabel 10. Elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete teke (sh kogutud) jäätmearuannete põhjal Kambjas (tonnides) Allikas: Keskkonnaagentuur

Elektri- ja elektroonikaseadmete ning muude seadmete ja aparatuuride jäätmed - 16 02	2011	2012	2013	2014
Ettevõtetes	0.001			0.139
Majapidamistes	0.502	1.619	5.15	0.054
Kokku	0.503	1.619	5.15	0.193

Elektri- ja elektroonikaseadmete romude osas on tulevikus oodata koguste kasvu nii tänu paranevale kogumissüsteemile kui elektroonikaseadmete suuremale kasutamisele ja sellega kaasnevale seadmete vananemisele.

3.1.8 Tervishoiu- ja veterinaarteenuste jäätmed

Tervishoiujäätmed on nii inimese kui ka loomade tervishoiu, ravimise ning hooldusega seotud asutustes tekkivad jäätmed.

Kambja vallas osutab ambulatoorset tervishoiuteenust perearst Viktoria Ilves, OÜ Kambja Perearstikeskus. Rehabilitatsiooniteenust pakub MTÜ Kambja Tervisekeskus. Hambaravi teenust osutab OÜ Dentales Kambja Hambaravi. Ravimite müügiga tegeleb Jana Esko Kambja Apteek. Auvad Kambjas Aia 2. Vana-Kuustes osutab hambaraviteenust Raili Nõmmeotsa Hambaravi. Riiklikku veterinaarjärelevalvet teostab volitatud loomaarst Aivar Lastik. Vallas on kaks hooldekodu: Aarike Hooldekeskus ja Kodijärve Kodu.

Tervishoiuasutused (sh ka veterinaarasutused) peavad välja töötama sisemised juhised jäätmete liigiti kogumiseks ja edasiseks käitlemiseks. Jäätmed tuleb pakkida tekkekohas, sealhulgas koduviitidel tekkinud jäätmed. Jäätmed tuleb viia tekkekohast pakituna tervishoiuasutuse jäätmehoidlasse kuni üleandmiseni vastavat luba omavale jäätmekäitlusettevõttele. Vastavalt Euroopa Nõukogu direktiivile 1999/31/EÜ prügilate kohta on nakkusohlike jäätmete ladestamine tavajäätmete prügilatesse keelatud.

Kambja vallale lähim tervishoiu riskijäätmete kahjutustamise keskus asub Tartus, Tartu Ülikooli Kliinikumi juures, aadressil L. Puusepa 1a. Kahjutustamise keskus tööeldakse autoklaavis 18 01

03* ja 18 02 02* jäätmeid, muutes need ohututeks. Töödeldakse põhiliselt Tartu Ülikooli Kliinikumis tervishoiul tekkinud jäätmeid, kuid lisaks pakutakse teenust ka väljaspoole.

Seoses rahvastiku vananemisega ja jäätmetekitajate üle kontrolli saavutamiseega võib järgnevat kümneks aastaks prognoosida mõningast raviasutustes tekkivate jäätmete kasvu.

Tabel 11. Tervishoiuteenuste jäätmete teke (sh kogutud) jäätmearuannete põhjal Kambjas (tonnides). Allikas: Keskkonnaagentuur

Inimese sünnitushooldel ning haiguste diagnoosimisel, ravimisel või ärahoidmisel tekkinud jäätmed, 18 01	2011	2012	2013	2014
	0.013	0.009	0.024	0.015

Kambja vallas asuvad aegunud ravimite kogumiskonteinerid Kambja apteegis (Aia 2) ja Kambja ohtlike jäätmete kogumispunktis (Kambja tankla), samuti saab ravimijäätmeid tasuta ära anda ohtlike jäätmete kogumisringil.

3.2 Jäätmete kogumine ja käitlus

Segaolmejäätmete kogumine on kogu vallas hõlmatud korraldatud jäätmeveo süsteemi.

2015. aasta seisuga on Kambja vallas pakendijäätmete taaskasutusse suunamiseks paigaldatud 32 kogumiskonteinerit. Konteinerid on valdavalt segapakenditele (15 tk) ning vähemal määral paberpakenditele (15 tk). Vallas on ka üks klaaspakendi kogumiskonteiner. Pakendikonteineritesse saavad elanikud jäätmeid ära anda tasuta.

Kambja vallas on elanikel võimalik viia ohtlikud jäätmed ohtlike jäätmete kogumispunkti Kambja tanklas ja kord aastas toimuval jäätmete kogumisringil. Kasutatud patareide kogumiskastid asuvad lisaks kauplustele Kambja vallamajas, Kambja lasteaias, Kambja Põhikoolis, Kambja tanklas, Kuuste koolis, Unipiha koolis ja Aarike Hooldekeskuses.

Elektroonikajäätmeid saab üle anda kord aastas toimuvatel kogumisringidel. Töötavaid seadmeid saab tuua Kambja taaskasutustuppa, Männi tn 1.

Suurjäätmeid saab üle anda kord aastas toimuval kogumisringil.

Elanikele lähimaks jäätmete üleandmispunktiks, jäätmete osas millel kohapealne üleandmisvõimalus puudub, on Aardlapalu ümberlaadimisjaam ja Tartus asuvad jäätmeid vastuvõtavad ettevõtted.

3.3 Jäätmemajanduse korraldamine ja rahastamine

3.3.1 Jäätmemajanduse korraldamine

Vastavalt jäätmeseadusele korraldab omavalitsus oma haldusalal olmejäätmete ja kodumajapidamistes tekkivate ohtlike jäätmete käitlemist. Omavalitsuse õigused ja kohustused hõlmavad:

- jäätmekava, jäätmehoolduseeskirja ja korraldatud jäätmeveo korra jt kohalikul tasandil jäätmekäitlust suunavate dokumentide koostamist, vastuvõtmist ja avalikustamist;
- korraldatud jäätmeveo organiseerimist;
- jäätmete kogumiskoha määramist, kuhu tuleb korraldatud olemejäätmeveoga hõlmatud jäätmed nende edasise veo eesmärgil toimetada;
- õigust nõuda oma haldusterritooriumil tegutsevalt ettevõtjalt jäätmekava, mis käsitleb ettevõtja tegevusega seotud jäätmekäitlust;
- koostöö tegemist teiste omavalitsustega jäätmeseadusega sätestatud nõuete täitmiseks;
- seisukoha andmist jäätmeloa taotlustele ja ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotlustele;

- järelevalve teostamist jäätmehoolduseeskirjas sätestatud tingimuste täitmise üle.

Valla jäätmevaldajate kohustus on järgida vallavolikogu kehtestatud nõudeid jäätmete liigiti kogumiseks ja üleandmiseks.

Valla poolt väljavalitav jäätmevedaja vastutab veo ohutusnõuete täitmise eest ning jäätmete toimetamise eest vallavalitsuse, pädeva riigiametniku või jäätmed vedamiseks üle andnud isiku poolt määratud jäätmekäitluskohta.

Valla territooriumil Keskkonnaameti poolt väljastatud jäätmeloa, keskkonnakompleksloa või ohtlike jäätmete käitluslitsentsi alusel tegutsevad jäätmekäitlejad omavad kohustust jäätmekäitluse korraldamiseks vastavalt neile väljastatud loas sätestatud tingimustele.

Keskkonnaamet on Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas tegutsev valitsusasutus, mis teostab täidesaatvat riigivõimu ja riiklikku järelevalvet ning kohaldab riiklikku suundi seaduses ettenähtud alustel ja ulatuses. Keskkonnaameti osatähtsus kohaliku omavalitsuse jäätmekäitluses on eeskätt arvamuse ja ettepanekute tegemine seaduste alusel ja ulatuses. Keskkonnaameti ülesanne on ka kontrollida jäätmelubade, keskkonnakomplekslubade või ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotluste vastavust nõuetele ning vastavaid lube väljastada.

Keskkonnainspeksioon on Keskkonnaministeeriumi struktuuri osa, mille kaudu toimub jäätmekäitlusalane järelevalve, sh õigusaktide nõuete ning väljastatud jäätmelubade, keskkonnakomplekslubade või ohtlike jäätmete käitluslitsentside nõuete järgimine.

3.3.2 Korraldatud jäätmevedu

Vastavalt jäätmeseaduse §-ile 135 on kohalikul omavalitsusel, mille haldusterritooriumil elab rohkem kui 1500 inimest, kohustus organiseerida oma haldusterritooriumil korraldatud jäätmevedu. Korraldatud jäätmeveo kohustus on alates 2005. aasta 1. jaanuarist. Korraldatud jäätmeveo põhieesmärk on liita kõik jäätmevaldajad jäätmeveoga, et kaoks ära omanikuta prügi probleem ja illegaalne prügistamine. Vallavalitsuse tähelepanekute kohaselt on korraldatud jäätmeveole üleminek oluliselt vähendanud valla rohealade prügistumist.

Korraldatud jäätmevedu on olmejätmete kogumine ja vedamine määratud piirkonnast määratud jäätmekäitluskohta või -kohtadesse kohaliku omavalitsuse üksuse valitud ettevõtja poolt.

Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab oma haldusterritooriumil olmejätmete, eelkõige prügi ehk segaolmejätmete, nende sortimisjääkide ja olmejätmete tekkekohas liigiti kogumisel tekkinud jäätmeliikide kogumise ja veo ning edasise suunamise taaskasutusse või kõrvaldamisele. Korraldatud jäätmevedu võib hõlmata ka teisi olmejätmete liike või muid jäätmeid, kui see on vajalik Jäätmeseaduse nõuete täitmiseks või seda tingib oluline avalik huvi.

Riigihanke tulemusena osutab korraldatud jäätmeveo teenust Ragn-Sells AS alates 01.12.2011 a, teenust on pikendatud kuni 30. novembrini 2016. a.

Korraldatud jäätmeveoga on hõlmatud kogu valla territoorium ühe jäätmeveopiirkonnana.

3.3.3 Jäätmehoolduse rahastamine

Jäätmeseaduse alusel toetatakse jäätmehoolduse arendamist jäätmete keskkonda viimise eest makstavast saastetasust.

Jäätmeseadus sätestab põhimõtted, et jäätmekäitluse kulud kannab jäätmetekitaja, korraldatud jäätmeveoga liitunud jäätmevaldaja tasub jäätmeveo teenustasu, mis peab katma jäätmekäitluskohtade rajamis-, kasutamise-, sulgemise- ja järelhoolduskulud ning jäätmete veokulud. Keskkonnapoliitika põhimõtte "saastaja maksab" ja "tootja vastutus" tähendab sisuliselt seda, et jäätmekäitluse kulud maksab kinni lõpptarbija.

Jäätmekäitluse finantseerimine toimub vallas järgmiselt: ettevõtte maksavad ise kõikide tekitatud jäätmete käitlemise eest, kaasa arvatud ohtlike jäätmete eest. Elanikud maksavad olmejäätmete käitlemise eest jäätmeveo teenustasu otse jäätmekäitlusettevõttele või läbi kinnisvarahaldusteenuseid pakkuva ettevõtte.

Vallaelarvest kaetakse järgnevad kulud: ohtlike jäätmete kogumiskohtade haldamisega seotud kulud; omavoliliselt ladestatud prügikoristamise kulud; jäätmekogumiskampaaniatega seotud kulud.

Kambja valla jäätmehoolduse arendamise võimalikud finantseerimisallikad on vallaelarve; abiraha taotlemine erinevatest fondidest (SA Keskkonnainvesteeringute Keskus ja EL struktuurifondid); tootja vastutus; jäätmetekitajate poolt makstav teenustasu; saastetasu.

3.4 Andmed suletud prügilate ning jääkreostusobjektide kohta

Kambja valla territooriumil puuduvad teadaolevalt minevikus saastunud jäätmekõrvalduskohad ning seega puudub vajadus rakendada nende korrastamise meetmeid.

3.5 Kambja valla jäätmekava 2009-2014 eesmärkide täitmise analüüs

Kambja valla jäätmekava 2009-2014 kirjeldas mitmeid valla jäätmekäitluselaseid probleeme ja nägi ette tegevused nende lahendamiseks. Ülevaade eesmärkidest ja nende täitmisest on esitatud järgnevas tabelis.

Tabel 12. Kambja valla jäätmekava 2009-2014 eesmärkide täitmine

Eesmärk	Täitmine
Korraldatud jäätmeveo korraldamine	Alates 1. detsembrist 2011 on korraldatud jäätmeveo ainuõigus antud 3 aastaks Ragn-Sells AS-ilel. Ragn-Sells AS ei ole rikkunud Kambja vallaga sõlmitud lepingut ning nende tegevuse kohta Kambja vallas ei ole laekunud ka ühtegi põhjendatud kaebust. Jäätmeveo lepingut pikendati 2 aastat 7% hinnatõusuga kuni 30. novembrini 2016. a.
Jäätmevaldajate registri pidamine	Jäätmevaldajate register on tabelarvutussüsteemis, vajalik on registrit kaasajastada.
Elanike teavitamine korraldatud jäätmeveoga seonduvast	Teavitamine seatud vedaja kohustusena, e-kirjad toimivad, probleem lihtkirja teel saadetud teavituste-arvetega.
Pakendijäätmete eraldi kogumine	Toimib segapakendi kogumine, osaliselt vajalik välja vahetada väiksemad konteinerid suuremate vastu. Paberi konteinerid osaliselt valla kulul, vajalik leida koostööpartner. Puudub eraldi klaasikogumissüsteem, vajalik vähemalt Kambja Konsumi juures.
Biolagunevate eraldi jäätmete kogumine, kompostimisväljaku rajamine	Endine nõuetele mittevastav kompostimiskoht täitunud ja kasutusest väljas, vajalik on rajada uus nõuetekohane kompostimiskoht.
Ohtlike jäätmete ja probleemtoodete kogumine	Ohtlike jäätmed kogutakse kogumispunktis ja korraldatakse koos probleemtoodete kogumisega kogumisring korraldus kord aastas. Probleemtooteid kogutakse taaskasutuspunktis. Vajalik kogumisringe korraldada kaks korda aastas. Taaskasutussüsteemi edasiarendamine. Asbestijäätmete kogumisringi ja vanarehvi kogumisringi läbiviimine.

Ehitus- ja lammutusprahi käitlemine	Kasutatakse Tartus olevaid ladestusvõimalusi ja Aardlapalu ümberlaadimisjaama. Vajalik leida kohapealne ringlusse võtt.
Suurjäätmete kogumine	Kord aastas kolmes kohas üle valla, vajalik kaks korda aastas.
Jäätmekäitlusinfo jagamine ja keskkonnateadlikkuse tõstmine	Info kodulehel ja valla lehes ilmunud kord aastas, vajalik uuendada kodulehel ja ajalehes. Vajalik ajalehes avaldada teemakohast infot vähemalt kaks korda aastas. Vajalik infotrükise koostamine.

4 Planeerimine

4.1 Hinnang jäätmevoogude arengule tulevikus

Olulist elaniku kohta tekkivate jäätmete koguse vähenemist või suurenemist Kambja vallas tulevikus ette näha ei ole. Seoses rahvastiku arvu tõusuga võib oodata vähest jäätmetekke suurenemist samal tasemel nagu see on olnud eelneval viisaastakul. Elanikkonna keskkonnateadlikkuse arendamine aitab samas kaasa jäätmete liigiti sorteerimise paranemisele, mis vähendab segaolmejäätmete kogust, samal ajal suurendades liigiti sorteeritud jäätmete kogust.

4.2 Eesmärkide seadmine

Kohaliku omavalitsuse jäätmealased eesmärgid tulenevad eeskätt riigi jäätmekavas seatud eesmärkidest, mis on esitatud järgmises tabelis.

Kambja valla jäätmemajanduse korraldusest tulenevalt on olulisemateks aspektideks biolagunevate jäätmete ringlussevõtu suurendamine. Biolagunevate jäätmete eraldi kogumine tuleb hõlmata korrusmajade piirkonnas korraldatud jäätmeveoga. Samuti tuleb leida võimalus lähipiirkonnas biolagunevate jäätmete nõuetekohaseks kompostimiseks.

Parandada tuleb ka ehitus-lammutusjäätmete üleandmise võimalusi. Selleks otsib omavalitsus koostöövõimalusi eraettevõtetega. Ümbertöötlemisplatsi asukoht selgub edasiste läbirääkimiste käigus.

Tabel 13. Riigi jäätmekavast tulenevad eesmärgid.

	Baastase 2011	Sihttase 2020
Olmejäätmete ringlussevõtu osakaal olmejäätmete kogumassist	27%	50%
Pakendijäätmete ringlussevõtu osakaal pakendijäätmete kogumassist	56%	60%
Biolagunevate jäätmete ringlussevõtu osakaal olmejäätmete kogumassist	5%	13%
Biolagunevate jäätmete osakaal ladestatavates olmejäätmete kogumassist	57%	20%
Ehitus-lammutusjäätmete taaskasutuse osakaal nende jäätmete kogumassist	72%	75%
Elektroonikaromude kogumise osakaal kolmel eelneval aastal turule lastud elektri- ja elektroonikaseadmete kogumassist	50%	65%
Kantavate patarei ja akujäätmete kogumise osakaal jäätmete kogumassist	33%	45% (2016)

5 Tegevuskava

5.1 Kogumissüsteemide valik

Olmejäätmete osas jätkatakse korraldatud jäätmeveo süsteemiga ning hõlmatuks jääb kogu valla territoorium ühtse jäätmeveopiirkonnana. Lisaks segaolmejäätmetele liidetakse järgmisel jäätmeveoperioodil korrusmajade puhul biolagunevate jäätmete kogumine.

Ohtlike jäätmete osas jätkatakse kogumist Kambja tanklas asuvas ohtlike jäätmete kogumispunktis ja kogumisringidel. Täiendavalt on kasutusel valla kauplustes ja asutustes paiknevad patareide kogumiskastid.

Pakendijäätmete kogumist jätkatakse üle valla paigaldatud kogumiskonteinerite abil.

Ehitus- ja lammutusjäätmete puhul soovitakse tulevikus rakendada kogumispunkti üleandmist. Samuti on vajalik kogumispunkti rajamine elektroonikajäätmetele jt elanike poolt liigiti kogutud tavajäätmetele.

5.2 Kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatava jäätmeveo arendamine, sealhulgas korraldatud jäätmeveo piirkonna määramine

Kambja valla jäätmehooldust arendatakse valla arengukava, jäätmekava ja Kambja valla jäätmehoolduseeskirja alusel. Kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava ajakohastamine on jäätmekava korrapärane läbivaatamine ja selles muudatuste tegemine. Samuti vaadatakse korrapäraselt üle ja ajakohastatakse ka valla arengukava ning jäätmehoolduseeskiri.

Jäätmeseaduse kohaselt on korraldatud jäätmevedu olmejäätmete kogumine ja vedamine määratud piirkonnast määratud jäätmekäitluskohta kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatud konkursi korras valitud ettevõtja poolt. Riigihanke tulemusena osutab korraldatud jäätmeveo teenust Ragn-Sells AS alates 01.12.2011. a kuni 30.11.2016 a.

Hankeperioodi lõppemisel on vaja korraldada uus konkurss jäätmevedaja leidmiseks. Juhul kui muutub jäätmeseaduses korraldatud jäätmeveo korraldus, korraldatakse edaspidi jäätmekäitlust vastavalt kehtivale seadusandlusele. Järgneval hankeperioodil ehk alates 2016. a detsembrist hõlmatakse korraldatud jäätmeveosse ka biolagunevate jäätmete eraldi kogumine Kambja aleviku korruselamute piirkonnas. Korraldatud jäätmeveo piirkonnaks jääb kogu valla territoorium.

Täiendava tegevusena jäätmeveo arendamisel vajab kaasajastamist valla jäätmevaldajate register, mis on käesoleval ajal tabelarvutussüsteemis.

5.3 Vajalike jäätmehooldusrajatiste kindlaksmääramine

Vallas asuv senini kasutatud aia- ja pargijäätmete ladustamisplats paikneb eravaldusel ja ei vasta nõuetele ning seega seda ei ole võimalik kasutada. Vajalik on rajada uus nõuetekohane kompostimisväljak. Biolagunevate jäätmete käitlemine peab olema kooskõlas keskkonnaministri 08.04.2013 määrusega nr 7 „Biolagunevatest jäätmetest komposti tootmise nõuded“. Biolagunevate jäätmete kompostimisvõimaluse lahendust otsitakse koos piirkonna omavalitsustega ja vald osaleb selles koostöös eelarve vahenditega ja kaasates ühiselt fondide raha. Arvestades kompostitavate jäätmete kogust (kuni 100 t/a) on otstarbekas kompostimisväljak rajada naaberomavalitsustega ühiselt. Väljaku asukoht selgub edasiste läbirääkimiste käigus. Tegevus on kavandatud lähiaastatele (2016-2018) ja projekti soovitakse osaliselt rahastada Keskkonnainvesteeringute Keskuse kaudu.

Vajalik on teostada olemasoleva ohtlike jäätmete kogumispunkti hooldust ja ajakohastamist. Ohtlike jäätmete kogumispunkti põhjalikum hooldus on kavandatud 2018. aastasse.

Ehitus- ja lammutusjäätmete paremaks ringlussevõtuks on vaja leida võimalused ehitus- ja lammutusjäätmete kohapeal ümbertöötlemiseks. Selleks otsib omavalitsus koostöövõimalusi

eraettevõtetele. Übertöötlemisplatsi asukoht selgub edasiste läbirääkimiste käigus. Ehitus- ja lammutusjäätmete kohapealse vastuvõtmise korraldamine on kavandatud 2018. aastasse.

Taaskasutuse arendamiseks ja liigiti kogutud jäätmete vastuvõtutingimuste parandamiseks on vajalik jäätmete kogumispunkti rajamine, kus võetak vastu elektroonikajäätmeid, vanarehve, suurjäätmeid jt mitteohtlike liigiti kogutud jäätmeid. Samas kohas oleks otstarbekas ka võimaluste loomine kasutuskõlblike seadmete ja mööbli vastuvõtuks. Kogumispunkti võimalikuks asukohaks oleks Kambja katlamaja territoorium. Võimalik on, et punkti asukoht täpsustub edasise kavandamise käigus. Taaskasutuse arendamine ja kogumispunkti rajamine on kavandatud perioodile 2016-2017.

5.4 Jäätmete liigiti kogumise ja sortimise arendamine koos tähtaegadega konkreetsete jäätmeliikide kaupa

5.4.1 Biojäätmed

Liigiti kogutud biojäätmel tuleb vedada kompostimiseks selleks ettenähtud kompostimisväljakule või kompostida kohapeal vastavalt nõuetele või anda üle jäätmekäitlejale. Biolagunevate jäätmete kogumise arendamiseks on ettenähtud hõlmata biolagunevate jäätmete kogumine korruselamute piirkonnas järgmise korraldatud jäätmeveo perioodiga ehk alates 2016. a lõpust. Samuti otsib omavalitsus võimalusi võimalusel koostöös naaberomavalitsustega nõuetekohase biojäätmete kompostimisplatsi rajamiseks.

Kompostimisväljaku rajamise järgselt on vajalik ka täiendav aia- ja haljastusjäätmete kogumise korraldamine. Selleks on vajalik vastavate multiliftkonteinerite soetamine.

5.4.2 Pakendijäätmel

Pakendijäätmete kogumisvõrgustiku tihedust võib pidada käesoleval ajal piisavaks, vajalik on osaline konteinerite ümbervahetamine suuremate vastu, mis võimaldaks majanduslikult optimaalsemat tühjendamissagedust.

Käesoleval ajal on paberi ja papi kogumise konteinerid osaliselt valla kulul, vajalik oleks leida vastav koostööpartner. Samuti puudub eralditoimiv klaasikogumisüsteem, vajalik oleks klaasikonteiner vähemalt Kambja Konsumi juures, kus on pandipakendite vastuvõtt.

Pakendijäätmete konteinerite optimeerimine ja vajadusel täiendavate konteinerite paigaldamine on pidev tegevus, mida tuleb teha kogu järgneval jäätmekava perioodil, lähtudes inimeste käitumisest.

5.4.3 Probleemtoodetest tekkinud jäätmed ja ohtlikud jäätmed

Valla elanikud saavad oma ohtlikud jäätmed tasuta ära anda ohtlike jäätmete kogumispunktis ja kogumisringidel. Probleemtooteid saab ära anda ainult kogumisringidel. Oluline on tagada jäätmete kogumispunkti jätkuv toimimine, sh kogumispunkti hooldus.

Samuti tuleb jätkata kogumisringide korraldamist, sh on vajalik kogumisringide sagedust tõsta kahele korrale aastas. Otstarbekas oleks kogumisringidesse hõlmata ka vanarehvide kogumine. Samuti ohtlikest jäätmetest asbestijäätmete kogumine. Töökorras probleemtoodetel on vajalik suunata taaskasutusse, vajalik parendada Kambja taaskasutustoa võimalusi. Vajalik jätkuv elanikkonna teavitamine jäätmete üleandmise võimalustest.

5.4.4 Suurjäätmed

Suurjäätmeid on võimalik üle anda kord aastas toimuval kogumisringil või Kambja alevikust u 13 km kaugusel paiknevas Aardlapalu ümberlaadimisjaamas. Keskmiselt kogutakse kogumisringiga 9 t suurjäätmeid. Vajalik on kogumisringide korraldamine kaks korda aastas.

5.4.5 Ehitus- ja lammutusjätmed

Vallas puudub võimalus ehitus- ja lammutusjätmeid üle anda. Ehitus- ja lammutusjätmeid saab viia Aardlapalu ümberlaadimisjaama, anda üle või tellida transport jäätmeluba omavatelet ettevõtetele (nt Karimek OÜ).

Ehitus- ja lammutusjätmete osas tuleb vallavalitsusele esitada jäätmeõiend jätmete nõuetekohase käitlemise kohta koos ehitise kasutusloa taotlusega või ehitise lammutustööde lõpetamisel. Järelevalvet andmete esitamise õigsuse kohta teostab vallavalitsus. Jätkata tuleb kontrolli ehitus- ja lammutusjätmete nõuetekohase käitluse osas.

Ehitus- ja lammutusjätmete paremaks ringlussevõtuks on vaja leida võimalused ehitus- ja lammutusjätmete kohapeal ümbertöötlemiseks. Selleks otsib omavalitsus koostöövõimalusi eraettevõtetele. Ümbertöötlemisplatsi asukoht selgub edasiste läbirääkimiste käigus. Ehitus- ja lammutusjätmete kohapealse vastuvõtmise korraldamine on kavandatud 2018. aastasse.

5.4.6 Taaskasutuse arendamine ja liigiti kogutud jätmete vastuvõtutingimuste parandamine

Vähendamaks jäätmeteket on otstarbekas edendada taaskasutust ning parandada liigiti kogutud jätmete vastuvõtvõimalusi. Vajalik on jätmete kogumispunkti rajamine, kus elanikel oleks võimalik üle anda liigiti kogutud jätmeid. Kogumispunkti võimalikuks asukohaks oleks Kambja katlamaja territoorium. Võimalik on, et punkti asukoht täpsustub edasise kavandamise käigus. Samas kohas soovitakse luua võimalus kasutuskõlblike seadmete ja mööbli vastuvõtuks. Taaskasutuse arendamine ja kogumispunkti rajamine on kavandatud perioodile 2016-2017.

5.4.7 Maastikupilti kahjustavate hoonete lammutamine

Valla territooriumil paikneb praeguseks lagunenuid, maastikupilti riivavaid ning kohati ka võimalikku negatiivset keskkonnamõju omavaid hooned. Võimaluse korral (rahastuse leidmisel ja omandisuhete kokkuleppe korral) on eelistatud selliste hoonete likvideerimine. Tegevust kavandatakse ellu viia vastavalt toetusvõimaluste leidmisele eelistatult perioodil 2016-2018.

5.5 Teavituskampaniad

Jäätmealast infot (sh korraldatud jäätmeveo ja jätmete kogumispunktide kohta) edastatakse valla elanikele nii infovoldikute, ajaleheartiklite kui ka Kambja valla kodulehel oleva jäätmemajanduse rubriigi kaudu. Info kättesaadavust võib hinnata heaks.

Jäätmekavaga püstitatud eesmärkide elluviimine eeldab jätkuvalt elanike kaasamist ja vastavat selgitustööd.

Pideva selgitustöö ja teavitamise aluseks on eesmärgistatud info edastamine, info edastamise viisideks on kohalikud ajalehed, kuulutused, viidad, bukletid, internet. Kuna interneti kasutamine on osade sihtgruppide hulgas eeldatavalt piiratud, siis on informatsiooni vajalik dubleerida ka paberandjal.

Selgitustöö kavandamisel on oluline arvestada ka sihtgrupist tulenevate asjaoludega. Soovitatav oleks läbi viia erinevaid kampaniaid erinevatele sihtgruppidele, arvestades näiteks vanust (täiskasvanud, noored) ja asustust/elukohta (eramajad, korterelamud). Selgitustöö läbiviimisel tuleb arvestada, et sihtgruppi ei koormataks antava infoga üle, jagatav info peaks olema lihtsalt mõistetav, samas peab olema viide spetsiifilise teabe kättesaadavuse kohta.

Teavitustöö tegemiseks on võimalik finantseerimist leida ka väljaspool vallaelarvet (KIK). Asjakohane oleks kaasata ka kohalikke ettevõtjaid.

Senist vallapoolset teavitustegevust jäätmekäitluse küsimustes võib pidada heaks. Vajalik on jätkata seniseid tegevusi. Eeskätt tuleks jätkata pidevate jäätmekäitlusteemaliste artiklite avaldamist

kohalikus ajalehes ja internetis. Uued võimalikud jäätmekäitluse alased elanikkonna kaasamise võimalused oleksid järgmised:

- kooliõpilaste keskkonnateadlikkuse tõstmine läbi õppekursioonide korraldamise jäätmekäitluskohtadesse;
- jäätmekäitlusrajatise ja üleandmisvõimalusi tutvustavate voldikute levitamine kohalikes kogunemiskohtades.

5.6 Jäätmehoolduse rahastamine

Kavandatavad tegevused koos kavandatava rahastusega on esitatud järgnevas tabelis.

Tabel 14. Tegevuskava ja rahastusallikad.

Nr	Tegevus	2016	2017	2018	2019	2020	Rahastamisallikas (teostajad)
1. Jäätmehoolduse kavandamine ja planeerimine							
1.1.	Kohalike õigusaktide jooksev ülevaatamine ja ajakohastamine	x ⁶	x	x	x	X	(VV) VE
1.2.	Korraldatud jäätmeveo korraldamine, sh biolagunevate jäätmete eraldi kogumine Kambja aleviku korruselamute piirkonnas ⁷	x					(VV) VE
1.3.	Jäätmevaldajate registri ajakohastamine	1200					(VV) VE
2. Jäätmete liigiti kogumise ja sortimise arendamine							
2.1.	Kompostimisplatsi rajamine koostöös naaberomavalitsustega. Alternatiiviks Kambja aleviku lähedusse komposteerimisplatsi rajamine, komposteerimiseks vajaliku tehnika soetamine	* ⁸	*	*			(VV) VE F
2.2.	Aia- ja haljastusjäätmete kogumise korraldamine. Multilift konteinerite soetamine	7000	x	x	x	X	(VV) VE F
2.3.	Pakendikonteinerite suuruse optimeerimine, klaaspakendi eraldi kogumine, vanapaberi	x	x	x	x	x	VV/TVO

⁶ (VV) - teostajaks vallavalitsus
 VE - finantseerimine vallaeelarvest
 F - finantseerimine keskkonnanafondidest projektipõhiselt
 TVO – tootjavastutusorganisatsioonid
 MO - maa omanikud

X - jooksev tegevus, mida teostatakse vallavalitsuse töötajate poolt tööülesannete raames ja millele eraldi eelarvet ei kavandata.

⁷ Juhul kui korraldatud jäätmeveo korraldus jäätmeseaduse muutmisel muutub, siis teostatakse tegevust vastavalt seadusandlusele.

⁸ * - Maksumus selgub edasise projekteerimise käigus.

	kogumiseks partneri leidmine						
2.4.	Suurjäätmete, ohtlike jäätmete, eterniidijäätmete ja muude väiksemas mahus tekkivate jäätmete liigiti kogumiseks kogumisringide teostamine	2500	3500	2500	2000	2500	(VV) VE, F
2.5.	Ohtlike jäätmete kogumispunkti ja jäätmete kogumispunktide heakorrastamine, hooldamine, kaasajastamine	x	x	10000	x	x	(VV) VE, F
2.6.	Ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise korraldamine	x	x	5000	x	x	(VV) VE, F
2.7.	Taaskasutuse arendamine ja liigiti kogutud jäätmete vastuvõtutingimuste parandamine: jäätmete kogumispunkti rajamine, liigiti kogumise laiendamine hajaasustuses, võimaluste loomine kasutuskõlblike seadmete ja mööbli vastuvõtuks.	5000	10000	x	x	x	(VV) VE, F
2.8.	Maastikupilti kahjustavate hoonete lammutamine	*	*	*			(VV, MO), F
3. Elanikkonna keskkonnateadlikkuse tõstmine							
3.1.	Valla veebilehe täiustamine ja haldamine jäätmealase teabe osas	x	x	x	x	x	(VV) VE
3.2.	Jäätmeteemaliste artiklite avaldamine kohalikus lehes	x	x	x	x	x	(VV) VE
3.3.	Elanikkonna keskkonnateadlikkuse tõstmiseks jäätmehooldust puudutavate kampaaniate ning projektide läbiviimine (sh lasteaias ja koolis)	x	x	x	x	x	(VV) VE, F
3.4.	Jäätmekäitlust puudutavate voldikute levitamine	500	x	500	x	x	(VV) VE, F
4. Jäätmehoolduse järelevalve							
4.1.	Eraisikute ja ettevõtete jäätmekäitluse kontrollimine, vajadusel rikkujate karistamine	x	x	x	x	x	(VV) VE
4.2.	Jäätmevaldajate registri haldamine	900	900	900	900	900	(VV) VE
4.3.	Kontroll korraldatud jäätmeveoga liitumise üle	x	x	x	x	x	(VV) VE

4.4.	Omavoliliste prügi mahapanekukohtade pidev likvideerimine	x	x	x	x	x	(VV, MO) VE, MO
4.5.	Ehitus- ja lammutusjätmete jäätmeõiendi nõudmine ehitisele kasutusloa andmiseks	x	x	x	x	x	(VV) VE

6 Kokkuvõte

Kambja valla jäätmekava 2016-2020 koostamisel analüüsiti jäätmekäitluse hetkeolukorda Kambja vallas. Sellest lähtuvalt toodi välja jäätmehoolduse probleemid, püstitati jäätmehoolduse arendamiseks vajalikud eesmärgid ning töötati välja tegevuskava püstitatud eesmärkide ellurakendamiseks.

Valla jäätmekava 2016-2020 koostamise juures on arvestatud hetkel kehtivatest õigusaktidest tulenevate nõuete ja kohustustega. Lisaks on arvestatud riiklikul tasemel seatud eesmärkidega, eeskätt Riigi jäätmekavaga 2014-2020.

Jäätmekavas seatud eesmärkide täitmiseks on oluline elanike keskkonnateadlikkuse tõstmine ja sortimisharjumuste juurutamine ning jäätmete kohtsorteerimise edendamine, sorteeritud jäätmete üleandmisvõimaluste loomine, taaskasutuse suurendamine ning järelevalve tõhustamine jäätmekäitluse üle. Kontrolli aitab tagada võimalikult suure hulga jäätmevaldajate haaratus üldisesse jäätmekäitlussüsteemi ehk korraldatud jäätmeveo rakendamine. Jäätmekava elluviimine aitab korrastada jäätmekäitlust, suurendada jäätmete sortimist ja taaskasutust ning vähendada prügilasse ladestatavate jäätmete koguseid ja seeläbi ka ohtlike jäätmete sattumist keskkonda. Käesolevas jäätmekavas püstitatud eesmärkide realiseerimisel on kindlasti positiivne mõju ümbritsevale keskkonnale.

Kasutatud materjalid

Allikmaterjalid:

- Riigi Keskkonnaameti veebileht <http://www.keskkonnaamet.ee>
- Riigikontroll. 2008. Ülevaade jäätmehoolduse olukorrast valdades ja vallades. Tallinn.
- SA Stockholmi Keskkonnainstituudi Talvalla Keskus, Säästva Eesti Instituut. 2013. Eestis tekkinud segaolmejäätmete, eraldi kogutud paberi- ja pakendijäätmete ning elektroonikaromu koostise uuring.
- SEI Eesti. 2008. Eestis tekkinud olmejäätmete (sh eraldi pakendijäätmete ja biolagunevate jäätmete) koostise ja koguste analüüs.
- Riigikogu 14.02.2007 otsusega heaks kiidetud „Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030” <https://www.riigiteataja.ee/akt/12793848>
- Vabariigi Valitsuse poolt 22.02.2007 heaks kiidetud „Eesti Keskkonnategevuskava 2007-2013” http://www.envir.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/keskkonnategevuskava_2007-2013_uuendatud.pdf
- Vabariigi Valitsuse 13. juuni 2014 korraldusega nr 256 heaks kiidetud „Riigi jäätmekava 2014-2020” <http://www.envir.ee/et/eesmargid-tegevused/jaatmed/riigi-jaatmekava-2014-2020>

Seadused, määrused:

- Jäätmeseadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/123032015204>
- Keskkonnajärelevalve seadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/114032014049>
- Pakendiseadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/129062014050>
- Vabariigi Valitsuse 06.04.2004 määrus nr 102 „Jäätmete, sealhulgas ohtlike jäätmete nimistu” <https://www.riigiteataja.ee/akt/1053350>
- Vabariigi Valitsuse 07.08.2008 määrus nr 124 „Patareidest ja akudest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord ning sihtarvud ja sihtarvude saavutamise tähtajad” <https://www.riigiteataja.ee/akt/115102013005>
- Vabariigi Valitsuse 20.04.2009 määrus nr 65 „Elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord ning sihtarvud ja sihtarvude saavutamise tähtajad” <https://www.riigiteataja.ee/akt/108042014005>
- Vabariigi Valitsuse 17.06.2010 määrus nr 79 „Mootorsõidukitest ja nende osadest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord ning sihtarvud ja sihtarvude saavutamise tähtajad” <https://www.riigiteataja.ee/akt/115102013004>
- Vabariigi Valitsuse 17.06.2010 määrus nr 80 „Rehvidest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord” <https://www.riigiteataja.ee/akt/117062014013>
- Vabariigi Valitsuse 08.12.2011 määrus nr 148 „Jäätmete taaskasutamise- ja kõrvaldamis-toimingute nimistud” <https://www.riigiteataja.ee/akt/110052014032>

- Keskkonnaministri 29.04.2004 määrus nr 38 „Prügila rajamise, kasutamise ja sulgemise nõuded” <https://www.riigiteataja.ee/akt/113112015002>
- Keskkonnaministri 09.02.2005 määrus nr 9 „Elektri- ja elektroonikaseadmete romude käitlusnõuded” <https://www.riigiteataja.ee/akt/125042014009>
- Keskkonnaministri 16.01.2007 määrus nr 4 Olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused” <https://www.riigiteataja.ee/akt/129042015008>
- Keskkonnaministri 10.01.2008 määrus nr 5 „Kasutatud patareide ja akude käitlusnõuded” <https://www.riigiteataja.ee/akt/12910878>
- Keskkonnaministri 09.05.2011 määrus nr 30 „Probleemtoodete kohta kehtestatud keeldude ja piirangute rakendamise tähtajad ning probleemtoodetes ohtlike ainete sisalduse piirnormid” <https://www.riigiteataja.ee/akt/104122015010>
- Keskkonnaministri 16.06.2011 määrus nr 33 „Romusõidukite käitlusnõuded” <https://www.riigiteataja.ee/akt/122062011008>
- Kambja Vallavolikogu 17.03.2011 määrus nr 19 „Kambja valla jäätmehoolduseeskiri” <https://www.riigiteataja.ee/akt/405062012018>
- Kambja Vallavolikogu 17.03.2011 määrus nr 20 „Korraldatud jäätmeveo rakendamise kord” <https://www.riigiteataja.ee/akt/424042012004>

Andmebaasid:

- Jäätmearuandluse infosüsteem <https://jats.keskkonnainfo.ee/>
- Keskkonnalubade infosüsteem <http://klis.envir.ee/klis>
- Keskkonnaregister <http://register.keskkonnainfo.ee>
- Maa-ameti geoportaal <http://geoportaal.maaamet.ee>
- Statistikaameti statistika andmebaas <http://pub.stat.ee>

Lisa 1. Kambja vallas tekkinud jäätmed jäätmeliikide lõikes ettevõtete ja majapidamiste kaupa 2011. - 2014. a jäätmearuannete andmetel (tonnides)

Jäätme- kood	Jäätmete nimetus	2011		2012		2013		2014	
		Koguteke (sh kogutud)		Koguteke (sh kogutud)		Koguteke (sh kogutud)		Koguteke (sh kogutud)	
		Maja- pidamistest	Ettevõtetest	Maja- pidamistest	Ettevõtetest	Maja- pidamistest	Ettevõtetest	Maja- pidamistest	Ettevõtetest
02 01 08*	Ohtlikke aineid sisaldavad põllumajanduskemikaalijäätmed	0.029	0.167	0.157	0	0.056	0	0	0.567
02 01 10	Metallijäätmed							0	0.632
03 01 05	Saepuru, sh puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidupõhised plaadid ning vineer, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 03 01 04	101.4	635.64						
12 01 01	Mustmetalliviilmed ja treilaastud	0.54	0	0.42	0			0	0.42
13 02 06*	Sünteesilised mootori-, käigukasti- ja määrideõlid		0.338						
13 02 08*	Muud mootori-, käigukasti- ja määrideõlid					0	2.325		
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	13.663	2.627	2.929	0	0.734	0.383	0.379	0.861
15 01 02	Plastpakendid	0.22	4.139	7.194	5.639	4.122	3.685	31.011	0.163
15 01 03	Puitpakendid			0	0.42	0	3.216	4.369	0
15 01 04	Metallpakendid	0.007	1.356	0.008	1.25	0.047	18.263	75.275	0.407
15 01 06	Segapakendid	10.111	0.9	13.007	0	36.158	0.624	0	38.794
15 01 07	Klaaspakendid		1.887	0	1.638	0	2.477	1.693	0
15 01 10*	Ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid	0.11	0.317	0.131	0	0.093	0.15	0.07	0
15 02 02*	Ohtlike ainetega saastunud absorbendid, puhastuskaltsud, filtermaterjalid (sh nimistus mujal nimetamata õlifiltrid) ja kaitseriietus		0.064	0.036	0	0	0.073		
15 02 03	Absorbendid, puhastuskaltsud, filtermaterjalid ja kaitseriietus, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 15 02 02							0.019	0
16 01 03	Vanarehvid			0.3	0				
16 01 03 01	M1 ja N1 kategooria mootorsõidukite vanarehvid	0.121	0	1.793	0	0.066	0	0.031	0
16 01 04 01*	M1 ja N1 kategooria romusõidukid			1.035	0	1.234	0		

16 01 04*	Romusõidukid	4.843	0	0.97	0	1.4	0	0	6.707
16 01 06 01	M1 ja N1 kategooria romusõidukid, mis ei sisalda vedelikke ega ohtlikke osi			5.291	0			0	6.212
16 01 06	Romusõidukid, mis ei sisalda vedelikke ega ohtlikke osi	1.1	0			9.907	0	0	5.047
16 01 07*	Õlifiltrid	0.013	0	0.003	0	0.009	0		
16 01 14*	Ohtlikke aineid sisaldavad antifriisid		0.166	0.004	0				
16 01 17	Mustmetallid			0.34	0.3	0.3	0		
16 01 18	Värvilised metallid	0.048	0	0.173	0	1.213	0	0	0.137
16 01 21*	Ohtlikud osad, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 01 07*, 16 01 11*, 16 01 13* ja 16 01 14*							0.406	0
16 01 22 01	Mootorsõidukite katalüsaatorseadmed, mida ei ole nimetatud jäätmekoodiga 16 01 21 02*					0.004	0		
16 02 14	Kasutuselt kõrvaldatud seadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 02 09* kuni 16 02 13*	0.502	0	0.769	0	1.089	0		
16 02 15 11*	Ohtlikke aineid sisaldavad printerite tahma-, tooneri- ja tindikassetid		0.001						
16 02 16	Kasutuselt kõrvaldatud seadmetelt eemaldatud osad, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 02 15*			0.8	0	2.431	0	0.054	0.021
16 02 98	Muud kasutuselt kõrvaldatud seadmed ja aparaadid, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 02 97			0.05	0	1.63	0	0	0.118
16 05 06*	Ohtlikest ainetest koosnevad või neid sisaldavad laborikemikaalid, sh laborikemikaalised			0.066	0				
16 06 01*	Pliiakud	1.658	0	1.73	0	0.918	0	0.061	2.644
16 06 05	Muud patareid ja akud					0.007	0		
16 07 08*	Õli sisaldavad jäätmed					0	0.168		
17 01 02	Tellised							148	0
17 04 01	Vask, pronks, valgevask	4.543	0.196	6.517	0.096	0.541	3.28	0.776	0.77
17 04 02	Alumiinium	7.348	0.09	7.63	0	7.429	0	0.058	2.901
17 04 03	Plii	2.711	0.669	0.272	0	1.314	0	0	0.104
17 04 04	Tsink	0.029	0	0.004	0		0		
17 04 05	Raud ja teras	219.04	52.477	139.576	12.55	131.412	0	18.736	79.816
17 04 07	Metalliseadmed	10.575	0	2.167	0	1.625		0	0.279

17 04 11	Kaablid, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 17 04 10		0.005						
17 05 04	Kivid ja pinnas, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 17 05 03							235	13.5
17 06 05*	Asbesti sisaldavad ehitusmaterjalid			0.7	0	0.606	4.28	3.74	0
17 09 04	Ehitus- ja lammutussegapraht, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 17 09 01, 17 09 02 ja 17 09 03	8.74	11.84	1.774	8.94	17.8	6.98	22.068	8.86
18 01 03*	Jäätmed, mida peab nakkuse vältimiseks koguma ja kõrvaldama erinõuete kohaselt	0.002	0.011	0	0.009	0.001	0.016	0.015	0
18 01 96*	Psühhotroopse ja narkootilise toimega ravimid					0	0.001		
18 01 98*	Sortimata ravimikogumid					0	0.006		
20 01 01	Paber ja kartong	3.76	0.129	1.32	0.141	0.61	0.627	0.274	2.4
20 01 08	Bioloogilised jäätmekäsitlus- ja sööklajajäätmed							0	1.138
20 01 14*	Happed	0.001	0						
20 01 17*	Fotokemikaalid					0.053	0		
20 01 19*	Pestitsiidid					0.183	0		
20 01 21*	Luminestsentslambid ja muud elavhõbedat sisaldavad jäätmed	0.024	0.029	0.042	0	0.029	0	0.045	0
20 01 23 01*	Klorofluorosüsivesinikke sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud suured kodumasinad	1.643	0	0.279	0	1.297	0	0	0.642
20 01 26*	Õli ja rasv, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 25	0.108	0	0.073	0	0.03	0	0.136	0
20 01 27*	Ohtlikke aineid sisaldavad värvid, trükivärvid, liimid ja vaigud	1.086	0.054	0.767	0	1.297	0	2.377	0
20 01 29*	Ohtlikke aineid sisaldavad pesuained							0.018	0
20 01 33*	Koodinumbritega 16 06 01, 16 06 02 ja 16 06 03 nimetatud patareid ja akud ning sortimata patarei- ja akukogumid, mille hulgas on selliseid patareid või akusid	0.091	0	0.086	0	0.029	0	0.053	0
20 01 35 02*	Ohtlikke osi sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud väikesed kodumasinad, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21* ja 20 01 23*			0.158	0	0.258	0	0.34	0
20 01 35 03*	Ohtlikke osi sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud infotehnoloogia- ja kommunikatsiooniseadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21* ja 20 01 23*		0.178	0.3	0	0.35	0	0	0.423

20 01 35 04*	Ohtlikke osi sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud tavatarbijatele määratud seadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21* ja 20 01 23*	1.492	0	0.552	0	1.261	0	0	1.145
20 01 36 01	Kasutuselt kõrvaldatud suured kodumasinad, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21*, 20 01 23* ja 20 01 35*	0.171	0						
20 01 36 03	Kasutuselt kõrvaldatud infotehnoloogia- ja kommunikatsiooniseadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21*, 20 01 23* ja 20 01 35*			0	0.16				
20 01 36 04	Kasutuselt kõrvaldatud tavatarbijatele määratud seadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21*, 20 01 23* ja 20 01 35*					0.68	0		
20 01 40	Metallid	9.611	0	16.997	0	15.515	0	0	2.67
20 01 98*	Sortimata ravimikogumid	0.031	0	0.019	0	0.031	0	0.021	0
20 02 01	Bioloogundatavad jäätmed	0.66	0	1.1	0			0	0.4
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	105.181	203.684	210.991	113.629	180.382	176.586	173.371	196.301
Kokku		511.2	917.0	428.5	144.8	424.2	223.1	718.4	374.1